

DARBININKAS

Vol. LXI, Nr. 20
Gegužė-May 14, 1976

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

Lankydamasis Afrikoj, valst. sekr. Kissingeris pasiūlė sudaryti tarptautinį 7.5 bil. dol. fondą Sengalo, Mauritanijos, Nigerio, Chado, Mali ir Aukštut. Volto valstybių žemės derlingumui pakelti, nes jas beveik kas 3 metai ištinka badas. Į šį fondą būtų priimta ir Sov. S-ga, bet ji paprastai tarptautinėse programose nedalyvauja.

Italijos vyriausybė, negavusi parlamento pasitikėjimo, atsišalino, o prezidentas paleido parlamentą ir tuo būdu sudarė sąlygas naujam parlamentui rinkti. Rinkimai įvyks birželio m.

Vidurio Europą ištiko žemės drebinimas, siekęs 6.5 Richterio skalės ir palietęs Italiją, Jugoslaviją, V. Vokietiją, Austriją ir Čekoslovakiją.

Prezidento pirminiuose rinkimuose Texas, Indianoj, Georgijoje ir Alabamaj laimėjo Ronald Reagan, o prez. Fordas pralaimėjo. Prez. Fordas turėjo 297, o Reagan — 357 resp. konvencijos delegatų balsus. Demokratai partijos kandidatas Jimmy Carter laimėjo visose šiose valstijose, išskyrus Alabamą. Jis susirinko 553 delegatų balsus.

Kai kurie respublikonų partijos vadai ragina prez. Fordą atsikratyti valst. sekr. Kissingerio, bet jis vis dar nesirizėja.

Buvęs JAV pasiuntinys Saudi Arabijai James E. Akins apkaltino valst. sekr. Kissingerį, kad jis negirdomis praleido Saudi Arabijos siūlymą suteikti Somalijai ūkinės pagalbos ir JAV ginklų ir tuo būdu ištraukti Somaliją iš Sov. S-gos įtakos.

Britanijos darbo unijų vadai, paveikti svoro vertės kritimo ir vis trūkančios infliacijos, sutiko nekelti darbininkų atlyginimo daugiau kaip 4.5 proc. per metus.

Egiptas ir Palestinos išlaisv. org-jos vadai sutiko išlyginti besitęsiančius nesutarimus ir bendradarbiauti Libano ir kituose reikaluose, kad tuo būdu galėtų sumažinti Sirijos įtaką.

Kenya prasidėjo JT suorganizuota 150 valstybių prekybos ir ūkinio kilimo konferencija. Atsilikusios valstybės nori nustatyti tvirtas kainas iš jų eksportuojamom žaliavom, o valst. sekr. Kissingeris siūlo sudaryti žaliavų atsargas ir reguliuoti žaliavų eksportą.

Angolą valdančiųjų tarpe iškilo nesutarimai dėl vedamos politikos tikslų: prez. Augustino Neto nori, kad Kubos kariai pasitrauktų ir kad Angola galėtų bendradarbiauti su vakarais, bet vidaus reik. min. Nito Alves visą Angolos politiką nori grįsti artimais santykiais su Sov. S-ga.

Sov. S-ga vėl nupirko iš JAV 625 metrinių tonų kukurūzų ir kviečių.

Indijos vyriausybė iškėlė 5 Amerikos javų eksporto korporacijom civilinį ieškinį, reikalaujama 215 mil. dol. atlyginimo už per 15 metų Indijai darytą skriaudą, įvežant žemesnės kokybės ir nepakankamo svorio javus.

Valst. sekr. Kissingeris pareiškė, kad JAV pripažintų Angolos vyriausybę, jei ji įsakytų Kubos kariams pasitraukti iš Angolos.

Portugalijos vyriausybė ir aukštoji revoliucinė taryba nutarė suteikti Azorų ir Madeiros salom didesnę autonomiją, įgalinančią jas turėti vietines vyriausybes, skirtas Portugalijos prezidento įgaliojimo ministerio, bet šis planas salų gyventojų norų nepatenkina, nes jie nori didesnės ūkinės ir finansinės autonomijos.

MENO ŠVENTĖ NEW YORKE

Atidaryta A. Galdiko vardo galerija

Gegužės 9 New Yorko lietuvių pasiliks istorinė diena, nes tą dieną atidaryta Lietuvių pranciškonų A. Galdiko vardo dailės galerija, surengta pirmoji meno šventė su literatūrine ir muzikine dalimi. Į šventę susirinko apie 250 žmonių. Buvo beveik visi apylinkės dailininkai, rašytojai, muzikai. Buvo svečių net iš Putnamo, Waterburio, Philadelphijos ir iš New Yorko plačios apylinkės.

Šventė pradėta 4:20 v. popiet. Prieš tai žmonės galėjo apžiūrėti galeriją. Galerijos visi įrengiamieji darbai buvo baigti šeštadienį. Dabar visi galėjo pasidžiaugti galerijos elegancija ir skoningu išdėstymu. (Apie pačią galeriją ir jos paveikslus parašysime kitame numeryje, gausiai pailiustruodami galerijos nuotraukomis).

Pradedama muzika

Kultūros Židinio scena buvo pritaikyta šiai šventei. Gilumoje buvo sustatyti dideli balti skydai. Prie centrinio skydo ant pedestal stovėjo skulptoriaus Vytauto Kašubos sukurtas Rūpin-tėlis. Prie jo papėdės buvo padėtos didžiulis raudonų gėlių krepšis. Ant šoninių skydų kabėjo du A. Galdiko paveikslai.

Pasitraukus uždangai, į sceną įžengė pianistė Aldona Kepalaitė ir paskambino Vlodo Jakubėno du vaizdelius — iš pasakų krašto ir legendą. Didžiulis juodas fortepijonas skambėjo pagauančiai ir nukeldamas kaž-

kur į legendų kraštą, į Lietuvą. Labai ši muzika tiko pradžiai, nes ji įvedė į meno šventę — savo rimtimi, savo gilumu ir puikiu atlikimu. Tai buvo visos šventės tonas — kūrybinis brandumas ir lietuviškumas.

Įžanginis žodis

Programos pradžia buvo skirta galerijos atidarymui. Įžanginį žodį į atidarymą ir į šventę tarė pats pranciškonų provincijolas. Tėv. Jurgis Gailiūšis, OFM. Jis kalbėjo, kad į Židinį atvyko trys ypatingos viešnios — viena dailė, kita — literatūra ir poezija, trečioji muzika ir daina. Tai ir sudaro meno šventę.

Toliau palietė, kaip lietuvių pranciškonai, įsikūrę šiame krašte, pasiliko ištikimi senosiom vienuolynų tradicijom — rinko ir globojo lietuviškąjį meną. Per 25 metus jie sudarė gana didelį savo rinkinį. Šiame rinkinyje yra apie 200 lietuvių dailininkų darbų. Daugiausia jų yra Kennebunkporte, Toronte, Brooklyne, Rochestery ir net tolimoj Floridoj.

Prisiminė šią galeriją. Joje esą per 30 dailininkų, pačių kūrinių arti šimto. Priminė, kad turi Adomo Galdiko darbų tiek, kad galėtų jo paties vieno parodą surengti. Prisiminė dr. Antaną Starkų, kuris prieš savo mirtį perleido galerijai vertingų paveikslų ir paliko stambiają auką.

Savo kalbos pabaigoj provincijolas pasveikino visus prog-

ramos dalyvius ir kvietė džiaugtis šia švente.

Kalba dail. V. Vizgirda

Toliau programai vadovavo Paulius Jurkus, Jis pakvietė kalbėti svečią dail. Viktorą Vizgirdą, iš Cape Code, kuris tvarkė šios galerijos ekspoziciją. Jis kalbėjo tema lietuvių dailės išsivijoj.

Pradžioj palietė visą lietuvių dailę. Ji dar esanti ne sena, nes pirmoji lietuvių dailės paroda buvo 1906 metais. Dailė sparčiai vystėsi ir įgavo savo charakteringus bruožus. Ir išsivijoj lietuvių dailininkai išsaugojo savo charakterį. Čia reiškesi ir vyresnieji ir jaunieji, studijas baigę jau čia. Susidarė ir atskiri sąjūdžiai, išaugę iš šio krašto mokyklų. Suminėjo ir atskirus dailininkus, apibūdino jų meną.

Dail. V. Vizgirda kalbėjo apie 12 minučių.

Garbės prezidiumas

Pagerbiant galerijos dedikacijos aktą, į sceną buvo pakviestas garbės prezidiumas. Pakviesta: Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, Lietuvių pranciškonų provincijolas Tėv. J. Gailiūšis, OFM, Magdalena Galdikienė, prel. Pr. Juras — lietuviškosios kultūros puoselėtojas, globėjas, mecenatas, seselė Margarita, Marijos Nekalto Prasišėdimo seserų kongregacijos

(nukelta į 12 psl.)

A. Galdiko vardo galerijos atidarymo momentas. Perkerpami tautinių spalvų kaspina. Iš k. dail. V. Vizgirda, M. Šalinskienė, A. Vakselis, pranciškonų provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūšis, OFM, prel. Pr. Juras, P.A., kun. L. Budreckas, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Nuotr. P. Bivainio

PASKIRTOS PREMIJOS

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1000 dol. mokslo premija šiais metais paskirta dr. Juozui Girniui už veikalą "Pranas Dovydaitis". Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis. Vertintojų komisija sudarė: prof. Simas Sužiedėlis, prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, prof. Viktorija Skrupskelytė, prof. dr. Kęstutis Skrupskelis.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 1000 dol. žurnalistikos premija paskirta Broniui Kvikliui. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis. Vertintojų komisija: kun. dr. Vytautas Kazlauskas, dr. Juozas Girnius, prof. Simas Sužiedėlis, prof. dr. Viktorija Skrupskelytė, prof. dr. Kęstutis Skrupskelis.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos visuomenininko 500 dol. premija paskirta Jonui Matulioniui. Premijos mecenatas — kun. dr. J. Prunskis. Vertintojų komisija buvo sudaryta Toronte.

LB TARYBOS RINKIMAI

New Jersey balsavo 602. Jų balsai taip pasiskirstė: dr. Jurgis Augius — 387, kun. Viktoras Dabušis — 358, Danguolė Didžbalienė — 319, Audronė Klimaitė — 308, Antanas Masionis — 357, Pranas Puronas — 153, Dr. Valentinas Šernas — 342, dr. Rožė Šomkaitė — 455.

Connecticute balsavo 630. Jų balsai taip pasiskirstė: Alfonsas Dzikas — 418, Juozas Muraška — 199, Zigmastas Strazdas — 320, Viktoras Vaitkus — 412, dr. Petras Vileišis — 425, Steponas Zabulis — 362.

SĖKMINGA SPORTO ŠVENTĖ TORONTE

XXVI Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės vyko gegužės 8-9 Toronte. Dalyvavo apie 600 žaidikų. Įžanginis Kęstučio Čerkeljūno reportažas spausdinamas šio numerio 7 puslapy. Kitame Darbininko numery bus daugiau žinių iš šios didingos lietuviško jaunimo šventės.

Sov. S-gos Georgijos valstybėje buvo išsprogdinta visa serija bombų vyriausybės pastatuose, bet manoma, kad tai nėra politinės opozicijos, bet tik įvairių spekuliantų darbas, nes jų veikla yra smarkiai persekiojama.

Š. Vietnamas pareikalavo, kad visi konsulai ir spaudos agentūros ir JT įstaigos persikeltų iš Saigono į Hanoi.

VIDAUS REIKALAI, BALTAI, SOVIETAİ

Pokalbis su kongresmanu R.A. Sarasin

Connecticut valstijos pietinės dalies lietuviams gerai žinomas kongresmanas Ronald A. Sarasin. Kai buvo pradėta Simo Kudirkos vadavimo akcija, šis respublikonas rėmė visas kongreso rezolucijas, liečiančias baltų klausimus. Patyrus, kad jis nori artimiausiu susipažinti su lietuviu ir jį veikia savajame distrikte, o taip pat ir painformuoti juos įvairiais rūpiais klausimais, Darbininko redakcijos pavedimu, š.m. balandžio 21 G. Ivaškiene nuvyko su juo susikalbėti. Žemiau ir pateikiame to pokalbio santrauką.

Ponas Sarasin, Jūs atstovaujate 5-tajam Conn. distriktui, kuriame gyvena nemažai lietuvių. Mum Jūs daugiausia žinomas kaip lietuviškų reikalų rėmėjas kongrese, tačiau Jūsų pagrindiniai darbai Atstovų Rūmuose surišti su mokslo, darbo, vyresnių žmonių ir aplinkos problemomis.

Nors mano pagrindiniai įsipareigojimai yra mokslo ir darbo srityse, esu narys ir naujai įsteigtos pakomisės, kuri rūpinasi ir sprendžia vyresnio amžiaus piliečių problemas. Tai man asmeniškai labai įdomi sritis, dar visai nauja kongrese.

Gal galėtumėte paaiškinti mūsų skaitytojams apie naująjį Supplemental Security Income (priedėtinio aprūpinimo pajamas) vyresnio amžiaus žmonėms? Ar tai Social Security, ar Welfare?

Kongresas paskyrė šias priedėtines pajamas tiems žmonėms, kurie gauna labai mažą Social Security aprūpinimą, — mažiau \$160 į mėnesį. Tokie žmonės turėtų kreiptis artimiausiu Social Security įstaigon, ir susilauks pagalbos. Nors Social Security agentūra ir tvarko šį reikalą, pinigai skiriami iš bendrojo fondo, kurin neįmoka pats žmogus, o kuris sudarytas iš visų piliečių mokesčių. Taigi ta prasme tie pinigai yra pašalpa, tačiau ji nėra tvarkoma Welfare įstaigų.

Jūsų komisija šiuo metu Connecticuto Naugatuck slėnio miestuose išbando naują, vyresnio amžiaus žmonėms taikomą, transportacijos sistemą. Kaip ji veikia?

Ar jūs įsivaizduojate, kaip sunku silpnam, paliegušiam žmogui nuvykti pas daktarą, į krautuve, ar kitais reikalais, ir kaip baisu laukti viešojo autobuso naktį? Šiuo federalinės valdžios projektu siekiame įrodyti miestam, kaip suorganizuoti tokią specialią transportaciją. Žmogus paskambina, ir jam atsiunčiamas autobusėlis. Suprojektuoti ir jau vartojami autobusai su specialiomis rankenomis, hidraulinėmis platformomis, kurios iškelia ar nuleidžia invalido ratelius. Visa tai miestam brangiai kainuos, tačiau mūsų pareiga stengtis palengvinti senyvo amžiaus žmonėms ir invalidams. Būtina lygiagrečiai tobulinti ir visą viešojo susisiekimo sistemą ir jos priemones, kad jos būtų kuo saugesnės visiems keleiviams.

Ypač įstaigų architektūroje stengiamės įvesti tokių patikimų, kaip rampos šalia laiptų ir daugiau keltų.

New Yorko senatorius James Buckley senate įnešė įstatymą, kuris, jei praeitų, leistų šeimos atskaityti iš mokesčių už vaikų mokslą privačiose mokyklose. Ar yra kas nors panašus daroma ir Atstovų Rūmuose?

Taip. Panašų įnešimą ir aš pats šiuo metu bandau praveisti. Nesu pirmas. Mėginta ir prieš mane. Susiduriame su konstitucijoje užakcentuotu valstybės nesikišimu į Bažnyčios reikalus. Bet aš manau, kad jį galima apieiti, kas metai grąžinant pačiai šeimai tą sumą, ar bent dalį jos,

- Socialinė vyresnio amžiaus žmonių globa.
- Transportacijos priemonės vyresnio amžiaus žmonėms.
- Pagalba šeimoms, kurios leidžia vaikus į privatinės mokyklas.
- Sovietų Sąjungos muitai.
- Koks rezoliucijų likimas.
- Ar galima Lietuvos klausimą įnešti į Jungtines Tautas?
- Kaip interpretuoti Sonnenfeldto doktriną?
- Helsinkio susitarimų reikšmė.

kuri buvo išleista už mokslą privačioj mokykloj. Neteisinga, kai tokios šeimos savo mokesčiais padeda išlaikyti valdiškas mokyklas, pačios negaudamos jokios paramos savo pačių vaikų išmokslinimui. Jaunimas yra didžiausias mūsų tautos turtas, ir jo išmokslinimą jo tėvų pasirinktu būdu privalome padaryti prieinamą visiems.

Šiuo metu tie įnešimai yra užkliuvę House Ways and Means komisijoj drauge su kitais mokesčių reformos įnešimais.

Dabar norėčiau pateikti Jums keletą specifiskai lietuviams svarbių klausimų. Savo laiške, rašytam Bridgeporto Jungtiniam Žmogaus Teisių Komitetui, Jūs atsakėte į užklausimą dėl aukštų miltų, kuriuos Sovietų Sąjunga yra uždėjusi ten siunčiamiems siuntiniam. Malonėkite mūsų skaitytojams apie tai paaiškinti.

Visos komunistinio bloko valstybės yra uždėjusios didesnius muitus, nei daugumas užsienio valstybių. Sov. S-ga prašoka jas visas, ir ji tai laiko savo vidaus reikalu, į kurį nevalia kitiems kištis. Manau, kad tuo ji nori daugiau žmones varginti ir pykinti, nei savo pajamas padidinti. Kiek man žinoma, Amerika neatsilygina tuo pačiu. Tų miltų sumažinimo reikalauti negalime, bet privalome tai kelti įvairiomis progomis, sudarydami neigatyvią reklamą, kuri Sovietams kelia daug nemalonumų.

Jūs pats esate pasirašęs keletą rezoliucijų Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimo klausimu. Koks tų rezoliucijų likimas po to, kai jos pravedamos? Ar jos turi įpareigojančios galios?

Kai rezolucija praeina, ji toliau diskutuojama gale darbo dienos taip vadinamoj Special Orders sesijoj, kurioj dalyvauja tuo klausimu besidomį atstovai. Tie svarstymai kartais tęsiasi keletą dienų. Šios rezolucijos priimena pasauliui ir mum patiem, kad mes Baltijos valstybių neužmirštame ir neužmirštume, o jų klausimą vis laikytume gyvą.

Rezoliucijos neįpareigoja valdžios imtis kokių nors konkrečių veiksmų. Mes to ir negalėtume padaryti, nes Amerikos galia labai maža tokiuose dalykuose. Tačiau tos rezoliucijos yra nuodėdės mėginimas (ir esu įsitikinęs, kad tai tikrai nėra tik pigi retorika) — parodyti Sov. S-gai ir patiems baltams, kad tas klausimas Amerikai rūpi, kad jis gyvas, ir kad mes tikimės, jog tos tautos kada nors vėl galės laisvai apsispręsti ir tapti nepriklausomomis. Tik pasaulio spaudimas ir didelis spaudimas iš vidaus pagaliau privers Sov. S-gą atleisti varžtus ir suteikti apsisprendimo teisę savo žmonėms.

Ar Jūs manote, kad tas klausimas turėtų būti įneštas ir ar galėtų gauti eigą Jungtinėse Tautose?

Sunku pasakyti, kas atsitiktų įnešus šį klausimą. Jungtinėse Tautose reikalai taip prastai tvarkomi, kad aš esu nusivylęs ir nieko gero nesitikiu iš tos organizacijos. Jei Baltijos valstybių klausimas iškilų, Sov. S-ga tuoj vetuotų, ir, žinant dabartinį Jungtinių Tautų klimą, viskas būtų atsukta prieš mus pačius. Visi pradėtų Ameriką kuo nors kaltinti. Nesu pagrindinai susi-

(nukelta į 5 psl.)

DARBININKA SVEIKINA ◆◆◆ 3

PRANČISKONŲ
PROVINCIJOLAS
T.J. GAILIUŠIS, OFM

Šis DARBININKO jubiliejus yra dvigubas, nes jis jungia kartu savo deimantinę ir sidabrinę sukaktį. Kai žvelgiame į jo 60 metų laikotarpį, mes jau turime įdomią DARBININKO istoriją. Prieš mus iškyla šio laikraščio pirmieji pionieriai: įsteigėjai, leidėjai, redaktoriai, administratoriai bei skaitytojai, kurie atliko didelę spaudos misiją pirmosios emigracijos metu ir net laisvosios Lietuvos laikotarpiu. Jiems visiems mes šiandieną reiškiamo padėką ir pagarbą.

Sidabrinis DARBININKO laikotarpis jau apima mūsų laikus. Aš jį pavadinsiu pranciškoniškuoju laikotarpiu. Per 25 metus mes skyrėm DARBININKUI didelę dėmesį. Mes jį auginom,

Savaitės įvykiai

Per kelerius paskutinius metus Kinija sumažino Albanijai teikiamą ekonominę pagalbą, ir dėl to atsirado grupė žmonių, reikalaujančių praplėsti Albanijos užsienio santykių ratą, bet Albanijos diktatorius Enver Hoxha į tai atsakė partijos valymais ir kelių ministerių pašalinimu.

Rodezija, norėdama turėti didesnę kumštį kovai su partizanais, karinę tarnybą iš 12 mėn. prailgino iki 18 mėn.

Egipto prez. Anwar el-Sadat paragino Siriją pratęsti šį mėnesį besibaigiantį paliaubų priedžiūros mandatą.

Vakarų vokiečiai Michael Gartenschlaeger, norėdamas išardyti R. Vokietijos pasienį ir rengtą automatinį ginklą, kuris, palietus vielų tvorą, į visas puses paleisdavo šūvius, buvo R. Vokietijos sargybinių nušautas, bet dviem jo talkininkams pavyko sugrįžti į Vakarų.

Sov. S-gos pilietis Vladimir Balakonov, prieš kurį laiką dirbęs JT įstaigos Ženevoj vertėjų ir pageidavęs pasilikti vakaruose, buvo atšauktas į Maskvą ir įkalintas. JT tarnautojai pasiuntė prez. Podgorny ir Brežnevui petiją, kad jį iš kalėjimo paleistų.

Sov. S-ga atšaukė BBC prezidento Sir Charles Curran numatytą 5 dienų vizitą už tai, kad BBC transliavo pasikalbėjimus su Aleksandru Solženicynu.

CIA teigia, kad dėl pasikeitusių klimatinio sąlygų žymiai sumažėsia derliai, ir Indijoje kas 4 metai, o Kinijoje kas 5 metai truks 50 mil. metrinių tonų javų gyventojam maitinti; Sov. S-gos Kazachstane javų auginimas turės visai išnykti, ir jį neteks apie 48 mil. metrinių tonų javų; Kanados derlius sumažėsias apie 50 proc., o šiaurės Europos — apie 25-30 proc.

Amerikoj skaičius žmonių, kurie uždirba per metus per 200, 000 dol., bet nemoka jokių pajamų mokesčių, kasmet auga: 1971 jų buvo tik 80, o 1974 jau net 244.

brandinom ir išlaikėm. Jis tapo mūsų visų pasididžiavimu.

Leidėjų vardu šiandieną aš su ypatinga pagarba ir dėkingumu miniu buvusius redaktorius: a.a. Modestą Stepaitį, a.a. Albiną Gražūną, kun. Viktorą Dabušį, o ypač su išskirtiniu dėkingumu prisimenu Simą Sužiedėlį ir a.a. Juozą Brazaitį, kurių metu DARBININKAS buvo pasiekęs pačias aukščiausias viršūnes.

Mano sveikinimai ir geriausi išstvermės linkėjimai yra šio meto redaktoriams: T. dr. Kornelijui Bučmiui, rašytojui Pauliui Jurkui ir poetui Leonardui Žitkevičiui, kurių rankose DARBININKAS laikosi tvirtai ir nesvyruojamai.

Visiems yra žinoma, kaip šiandieną nelengva yra spaudą išlaikyti. Pati Šv. Juozapo Sąjunga jau prieš 25 metus skelbė, jog neilgos DARBININKO dienos. Aš labai džiaugiuos ir kitiems skelbiu, jog T. Petriui Baniūnui DARBININKA administruojant, jis visad sėkmingai nugalėjo finansinius sunkumus. T. Petriui vieša padėka ir geriausi ateities linkėjimai.

Veltui redaktoriai rašytų, be reikalo administracija darbuo-

BALFO PIRMININKĖ
M. RUDIENĖ

Su pagarba vertiname lietuviškos spaudos reikšmę išeivijos gyvenime ir DARBININKO ilgametį įnašą į lietuvių kultūrinį gyvenimą bei Jūsų nepailstamas pastangas, puoselėjant ir išlaikant mūsų gimtąją kalbą.

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo vardu sveikinu Jus, minint DARBININKO šešiasdešimties metų gyvavimo sukaktį, ir linkiu dar ilgus metus lietuvišku žodžiu stiprinti ir gauti mūsų tautinę sąmonę.

Su pagarba
Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas

Maria Rudienė
Pirmininkė

ALTOS SEKRETORIUS
KUN. A. STAŠYS

Su giliu džiaugsmu ir nuoširdžiais sėkmės linkėjimais sveikiname DARBININKĄ, šešis dešimtmečius ištikimai tarnavusį mūsų išeivijos kultūriniam, religiniam, tautiniam reikalams ir pasidariusį įtakingu švyturiu, vedančiu tiesos, gerio ir grožio keliais.

DARBININKAS, jau kelintą mūsų išeivijos kartą rūpestingai informuodamas, jas formuoja tauraus idealizmo dvasioje, ugdydamas lietuvišką sąmoningumą, padėdamas nepasimesti moderniojo pasaulio klysteliuose, skatindamas žiūrėti į ateitį veidu ir širdimi atsigrežus į mūsų tėvų žemę Lietuvą.

Tegu ir toliau DARBININKUI bus brangi kiekviena sveika lie-

tus, jei nebūtų kam laikraščio skaityti. DARBININKO skaitytojai, bendradarbiai platintojai ir jo rėmėjai yra laikraščio gyvasties laidas. Jubiliejaus proga sveikinu visus DARBININKO skaitytojus, prašydamas jį remti, skaityti, platinti ir jį toliau palaikyti.

Negaliu tylomis praeiti šiandieną pro dar vieną sukaktį. Šiemet sueina taip pat 25 metai, kai buvo šitame mieste įsteigta lietuvių pranciškonų spaustuvė. Tai vienas iš didžiųjų mūsų ir jūsų spaudos laimėjimų. Šioje spaustuvėje yra ruošiamas ne tik DARBININKAS, bet spausdinami yra Aidai, Varpelis, Karys, Garsas, Į Laisvę, Tėvynės Sargas ir daugelis kitų leidinių. O kas suskaitys kiek čia knygų buvo per 25 metus atspausdinti? Galia džiaugtis ir didžiutis, kad mūsų spaustuvė yra pati moderniausia visoje išeivijoje. Šioje vietoje aš visu nuoširdumu ir dėkingumu sveikinu T. Pranciškų Giedgaudą, kuris visus 25 metus vadovavo šiai spaustuvei. Prie jo jungiu ir visą buvusį ir esantį spaustuvės personalą, kuris dirba neįkainojamos vertės ir didžiausio pasiaukojimo darbu. Mes didžiujamės juo!

Mieli spaudos draugai! DARBININKAS mus informuoja, jis mus formuoja, jis mus jungia, skelbia tiesą ir šviesą, nustato ateities gaires. Aš prašau: palikite kartu su mumis. Išstverkime ir dirbkime visi kartu bent tol, kol spaudos laisvė bus atgauta mūsų tėvynėje Lietuvoje.

T. Jurgis Gailiūsis, OFM
Lietuvių pranciškonų
provincijolas

tuviška pastanga, kiekvienas mūsų tautos labai atliekamas veikimas, atskleidžiant savo laikraščio skiltis visiems, kas tarnauja išeivijos tautiniam sąmoningumui, jos dvasinės kultūros ugdymui ir mūsų brangios tėvų žemės Lietuvos išlaisvinimui.

Kun. Adolfas Stašys
Amerikos Lietuvių Tarybos
sekretorius

LIETUVIŲ FONDO
TARYBOS PIRMININKAS
DR. G. BALUKAS

Prieš 60 metų uždegė žiburį, iki šių dienų skleidžiantį lietuvių išeivijai religinę ir tautinę šviesą. Jūs kelėt nepriklausomos Lietuvos ir lietuvių išeivijos šviesias akimirks, taip pat paskelbėt bekompromisingą kovą priešui, kai jis pavergė Lietuvą. Tose pozicijose ir dabar tvirtai tebestovite. Kūrybingos lietuvių išeivijos pastangos ir pozityvūs nauji užmojai DARBININKO puslapiuose visada randa pritarimą. Kai tvėrėsi Lietuvių Fondas, remt jo idėją, kelėt pirmuosius jo žingsnius, Lietuvių Fondo darbus remt pirmojo milijono kelyje, ir tikimės, kad ta parama bus gyva, kol egzistuos DARBININKAS ir Lietuvių Fondas.

Lietuvių Fondo vadovybė nuoširdžiai sveikina DARBININKO leidėjus ir redaktorių šios neeilinės šventės proga, prie sveikinimo jungdama 100 dol. auką ir linkėdama, kad ateitis būtų šviesi ir kūrybinga.

Dr. Gediminas Balukas
LF Tarybos pirmininkas

N.Y. LIETUVIŲ
DAILININKŲ S-GOS
PIRMININKAS
V.K. JONYNAS

New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjunga spausdintame lietuviškame žodyje randa didįjį talKininką, bepurenančią lietuvių dvasinio ir kultūrinio lauko dirvonus, palaikančią gyvą tikėjimą į lietuvių tautos nemirtingumą.

Per 60 savo gyvenimo metų DARBININKAS garbingai šią misiją vykdė, todėl šios reikšmingos sukakties proga mes, Lietuvių Dailininkų Sąjungos nariai, širdingai sveikiname DARBININKĄ, linkėdami ir prašydami šios dirvos neapleisti.

V. K. Jonynas
N.Y. Liet. Dailininkų
Sąjungos pirmininkas

L.K.M. AKADEMIJOS
PIRMININKAS
A. LIUIMA, S.J.

Garbingos 60 metų sukakties proga, prisimindamas iniciatorių, sveikinu L.K.M. Akademijos ir savo vardu DARBININKO darbuotojų būrį: redaktorių, rėmėjų, bendradarbių ir visus darbininkus, prisidedančius prie šio svarbaus leidinio.

Pasiektieji dideli laimėjimai kultūrinėje, visuomeninėje ir politinėje srityje tepaskatina dar didesnę energiją ir tesužadina dar didesnę viltį susilaukti dar gražesnių rezultatų.

A. Liuima, S.J.
L.K.M. Akademijos
pirmininkas

— Šveicarijoje, Zuericho priemiesty Schlierene, lietuvių tautinių šokių vakarą surengė "Viltis", vadovaujama Joanos Stasiulienės. Mūsų tautinius šokius šoko šveicarų jaunimas. Vakaras buvo įtrauktas į evangelikų parapijos kultūrinių renginių rėmus. Paskaitą apie Baltijos valstybes skaitė prof. Juozas Eretas. "Vilties" grupė atliko 13 šokių. Šėšias mūsų liaudies dainas padainavo šveicaras baritonas Otto Linsi, dažnas talkininkas. Akomponavo pianistas W. Bertschi.

— Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, per Eugeniją Bulotienę iš Detroito, perleido BALTUNI didoką skaičių dr. A. Šapokos "Vilnius in the Life of Lithuania" leidinių. Tos knygos jau padalintos Jungtinėse Tautose, ir susilaukta daug puikių atsiliepimų.

DOVANA — I. VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, specialus įpakavimas, žemos kainos. Siuntiniai gali būti įvairaus dydžio (net ir vokuose — banderolėmis). Negalint atvykti, gavę užsakymą, sudarome pageldaujamų daiktų siuntinį. Mūsų įstaigoj gaunamos visos siuntiniam prekės žemomis kainomis. Darbo valandos nuo 12 iki 6, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 6, šeštadieniais nuo 10 iki 5. Sekmadieniais ir pirmadieniais patarnaujama iš anksto susitarus telefonu. Tel. 296-5250. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Namų tel. 296-5359.

Rimos ir Juozo Bružų siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus, sudarant dovanų siuntinius į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas, sąžiningas ir greitas patarnavimas. Darbo valandos — ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. popiet. Adresas: 94-08 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 441-4712, namų 327-7992.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų — vakarais — (516) 757-4296.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A.J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 84-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. 296-1600, namų tel. TW 7-3061.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIJOS APARATUS — spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokuai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užեkite ir įsitikinsite!

DALĖ POVILAUSKAITĖ-SELLEI, sav., "Friendly Spirits Wines & Liquors", 146 E. Main St., New Britain, Conn. 06051. Tel. 224-4808. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, mažais ir dideliais kiekiais įvairiomis progoms. Nuolaidos daromos pagal imamą kiekį. Užsakymai priimami ir telefonu, reikalui esant pristatoma į namus be atskiro atlyginimo. Patarnavimas malonus ir sąžiningas.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir flrmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radio aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius į patarnavimus pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y., 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiomis progoms. 846-5454-9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMENINĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Gaszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermeninės bet kurio miesto daly.

Jau gaunama anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY

Agronomės Izabelės Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Persiuntimui pridedama 50 c. Užsakymus siųsti adresu: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Užsakymam naudokite šią atkarpą:

Užsakau "Lithuanian Cookery" egz. už dol.
Persiuntimas

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$12.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$12.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Pasinaudokime rinkimais

Šiomet rinkiminiai metai, metai, kai renkamieji išėjo į gatves ir ieško ryšių su rinkėjais. Jie sveikinasi, valgo net ledus, lankosi į pietus, sako kalbas. Ir taip į visas puses žarsito pažadus. Tik išrink, pamatysi, kokia bus laimė. Bus didžiausi pasiekimai.

Vargu kas tiki į didelius pasiekimus. Bet mažesnių pasiekimų pasitaiko. Didelis Amerikos kraštas verda, kunkuliuoja ir keičiasi. Dabar susidomėta etninėmis grupėmis. Daromi bendri komitetai, daug kalbama apie tų grupių įnašą į Amerikos gyvenimą.

Šiomet net prezidentas Fordas sutiko būti mūsų tautinių šokių šventės garbės globėju. Anksčiau būtų sunku net su prašymu iki Fordo prisiminti. Dabar jis prieinamesnis, sukalbamesnis. Praeitį šokių šventę dalyvavo p. Nixonienė. Tai irgi rodė vyriausybės dėmesį vienai mažumai. Šiomet, švenčiant Amerikos 200 metų sukaktį, net pats prezidentas mūsų tautinių šokių šventei davė globą.

Vadinas, etnines grupes labiau toleruoja, vertina jų įnašą, pasisako, kad jie nori jas matyti gyvas. O dar taip neseniai buvo visai atvirkščiai — viskas buvo tirpdoma katile, kad išeity vienas bendras mišinys.

Sudaromi partijų platformų komitetai, kur atrenkami žmonės liudyti. Čia pasidaro vėl naujos galimybės išdėstyti savo nusistatymus Lietuvos atžvilgiu.

Tad eikime visur, eikime į etninių grupių komitetus, eikime į partijų komitetus. Ieškime ten draugų, informuokime apie padėtį Lietuvoje, kelkime krašto problemas. Kai susipažins su Lietuvos byla, jie savime bus lietuviškam klausimui artimesni.

Cia veikia dvi pagrindinės partijos. Ir čia turime turėti savo žmonių abiejose partijose, kuo didesnių žmonių, kurie galėtų pasiekti viršūnes. Mum užtenka būti tik demokratais ar tik respublikonais. Mes turime būti ir tie ir tie. Per abi partijas, visais kanalais turime eiti ir siekti to paties tikslo.

Kas gali, tegu įsijungia į rinkiminius komitetus, nes, tik draugaudami su amerikiečiais, rasime naujų įtakingų draugų.

Tiesa, rinkiminiais metais daug pažadama. Tokia jau demokratinė mada, bet po rinkimų gyvenimas dažnai vėl nuslūgsta į ramią monotonišką vagą. Užmirštami pažadai. Daug tokių pažadų juk buvo, bet viskas vėl paskui suplūkęs. Buvo viskas užmiršta. Ir tokiu atveju nereikia pasimesti. Nereikia per daug tikėti pažadais. Pirmiausia reikia ieškoti draugų Lietuvos bylai, didelių įtakingų draugų, kad Lietuvos klausimas nebūtų užmirštas ir nebūtų visai nubrauktas. O tai galime padaryti nuolatiniiais savo kontaktais, priminimais, reikalavimais. Iš vienos pusės tai ir mus pačius suglaudins ir sujungs bendram darbui, iš kitos pusės — Lietuvos byla bus visada gyva.

Pasinaudokime ir Amerikos suaktyviniais metais. Ieškokime ir čia naujų galimybių skleisti savo idėjas, talkinti draugus. Per etninius komitetus, kurie veikia beveik visur, galima prieiti prie kitų tautų. Tų tautų, kurios už geležinės uždangos, likimas juk panašus. Su jomis lengviau susikalbėti. Tuoj ir bus didesnis junginys bendram reikalui — kovoti prieš tautų pavergimą. Ten bus žmonių ir iš kitų tautų, kurias reikia informuoti, nuteikti. Mėginkime per tuos komitetus pasiekti ir įvairius fondus, kad galėtume paremti savo kultūrinis reikalus.

Išnaudokime rinkiminius metus.

Po II pasaulinio karo didesnis lietuvių skaičius emigravo į Australiją (apie 8000). Anksčiau čia emigravusių lietuvių buvo tik vienas kitas. Su šia emigracine banga čia ir prasidėjo lietuvių organizacinis darbas. Susikūrė sporto klubai, tautinių šokių grupės, skautai, ateitininkai, organizavosi chorai ir eilė draugijų. Į lietuvių Bendruomenės vadovybę pakliuvo daugiausia liberalių pažiūrų žmonės. Jie stengėsi slopinti religinę mintį. Bendruomenės laikraštis Mūsų Pastogė kritikavo lietuvių katalikiškąjį darbą ir niekam neleido net pasiteisinti. Taip bendruomenės susidarė du frontai, kurie tarp savęs kovojo (1952-56). Katalikam gimė mintis tampriai susiorganizuoti savo tarpe.

1964 gruodžio mėn. Melbourn buvo sušauktas pirmas katalikų atstovų suvažiavimas. Jame dalyvavo po porą atstovų iš kiekvienos katalikiškos organizacijos ir visi Australijos lietuviai kunigai. Čia buvo nutarta įsteigti Australijos lietuvių katalikų tokį vienetą, kuris koordinuotų visų katalikiškų organizacijų darbą. Šis vienetas buvo pavadintas Australijos lietuvių Katalikų Federacija. Buvo išrinkta pirmoji tos Federacijos valdyba.

Sutarta, kad suvažiavimai bus šaukiami kas dveji metai. Juose dalyvauja kiekvienos katalikiškos organizacijos po tris atsto-

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ
KATALIKŲ FEDERACIJOS 20 M. SUKAKTIS

vus. Suvažiavimas sprendžia visus katalikiškos veiklos reikalus, ir tą sprendimą tvirtina lietuvių Katalikų Kunigų Sekretoriato vadovas. Valdyba renkama iš 8 asmenų, o dvasios vadovas skiriamas Kunigų Sekretoriato. Tokie nuostatai buvo sutarti pirmajame suvažiavime ir mažai kuo pasikeitė per visą 20 metų.

Pirmajame suvažiavime buvo plačiai kalbėta apie savo katalikišką laikraštį. Nutarta jį būtinai suorganizuoti. Tai pavesta pirmajai Fed. valdybai.

Tėviškos Aidai

Pirmoji Federacijos valdyba ilgai suko galvą, kaip išleisti laikraštį. Nutarta įsigyti bent dailį spaustuves — linotipą. Šiai pradžia reikėjo pinigų, kurių nebuvo. Pradėta rinkti aukos, bet ir jos ėjo tik labai pamažu. Valdybos nariai nutarė sudėti po 100 svarų paskolos. Taip įvyko. Buvo nupirkta linotipas ir suorganizuota darbo jėga. Redaktorių pakviestas kun. dr. P. Bačinskas. Laikraštis pavadintas Tėviškos Aidai. Pirmas jo numeris pasirodė 1956 vasario 11. Tai katalikiškos ir tautinės minties savaitraštis, leidžiamas Australijos lietuvių Katalikų Federacijos. Pus-

antrų metų redaktorių buvo kun. dr. P. Bačinskas, 6 metus Br. Zumeris, 10 metų kun. Pr. Vaseris ir dabar kun. Pr. Daukynys. Laikraštis surenkamas ir sulaužomas savo spaustuvej, o spausdinamas kitur. Toji Tėviškės Aidų spaustuvelė prisiglaudus Melbourn lietuvių parapijos klebonijoj — Kensingtone. Šiais metais Tėviškės Aidai švenčia jau 20 metų sukaktį.

ALK Federacijos darbai

Didžiausias Federacijos valdybos darbas yra rūpintis laikraščio leidimu. Nors pradžios sunkumai nugalėti, bet pats laikraščio leidimas vis dar reikalauja aukos. Jei Australijoje skaitysim 8000 lietuvių, tai iš jų bus apie 2000 šeimų. Jei ir kiekviena šeima skaitytų laikraštį vis tiek nelabai būtų galima išsiversti iš prenumeratorių. Laikraščio leidėjas turi prašyti aukų, ruošti balius ar kuriuos pelnigus parengimus, kad galėtų išlaikyti laikraštį. Šis ir yra pats didžiausias Fed. valdybos darbas. Laikraštis tačiau išsilaiko ir dar nėra pavojaus, kad jis turėtų sustoti.

Federacijos suvažiavimai, kurie šaukiami kas dveji metai, nėra vien atstovų posėdžiai. Jie paprastai vyksta Kalėdų atostogų metu ir trunka tris dienas. Iš ryto vyksta posėdžiai, o vakarais kuris nors parengimas — religinis koncertas, literatūros vakaras, jaunimo pasirodymas, teatro spektaklis ir pan. Atstovų paprastai suvažiuoja apie 60, bet šiaip svečių susirenka iš visur keletas šimtų.

Federacijos įsikūrimo faktas Australijos lietuvių tarpe atspindė įsisiūbavusią kovą. Atsiradę čia du laikraščiai neilgai pėšėsi. Daugumas žmonių tų peštynių nemėgo ir užtat nemėgo to laikraščio, kuris kėlė riaušes. Taip laikraščiai greit prisitaikė prie ramaus gyvenimo, nes nenorėjo prarasti prenumeratorių.

Federacijos valdyba palaiko ryšius su lietuvių Bendruomenės krašto valdyba. Taip dažnai yra užbėgiama už akių visuomenę kylančiam kuriam neramumui.

Federacijos valdybos būstinė yra Melbournas. Ši vieta Australijoje yra daugiau centrinė, ir užtat čia yra patogiau leisti laikraštį (Mūsų Pastogė leidžiama Sydnėjū). Nebūtinai Melbournas turi būti Federacijos sosti-

nė. Jei sąlygos pasikeistų, gali būti pakeista ir Fed. valdybos vieta. Federacijos suvažiavimai vyksta įvairiose vietose.

Paskutinis Tarptautinis Eucharistinis Kongresas 1973 vyko Melbourn. Lietuviškąją šio kongreso dalį paruošė Fed. valba. Ji rūpinosi iš užsienių atvykstančių lietuvių globa ir jų įjungimu į kongreso eigą.

Paskutiniu metu Federacijos valdyba susirūpino informuoti Australijos vyskopus apie Lietuvos padėtį. Čia panaudoti atsitiškai su Romu Kalanta, Simu Kudirka ir pan. Visiems vyskupams išsiuntinėti laiška, nušviečią padėtį, primeną baisų tikinčiųjų persekiojimą. Daugelis vyskupų už Lietuvą užsakė maldos dienas arba bent ragino tikinčiuosius melstis. Daug kur kunigai pamoksluose kalbėjo apie katalikų persekiojimą Lietuvoje.

Federacijos dvidešimtmetis paminėtas praeity metų gale. Tai dviliktasis Federacijos suvažiavimas, kuris vyko Melbourn praėjusiais metais tuoj po Kalėdų. Buvo pradėtas iškilmingomis pamaldomis, kuriose dalyvavo ir Melbourn arkivyskupas dr. Little. Tuoj po pamaldų buvo iškilmingi pietūs, kuriuose taip pat dalyvavo arkivyskupas, valdžios atstovai ir daug svečių iš įvairių vietovių. Be įprastinių posėdžių, vakarais buvo gausūs parengimai — teatro spektaklis, literatūros vakaras, jaunimo talentų pasirodymas. Pasiųstas laiškas popiežiui, prašant užtarti persekiojamą Lietuvą. Šį laišką persipašdino ir du australų katalikų laikraščiai. Suvažiavimas baigtas Naujųjų Metų sutikimu, kuriame dalyvavo tūkstantinė minia. p.v.

— Kun. dr. Ignas Urbonas rašo Kaišiadorių vyskupijos istoriją. Jon bus įtraukti Kaišiadorių vyskupai, kapitulos nariai, žymesnieji parapijų ir vietovių kultūrininkai.

— "Atžalos" teatras iš Sydney gastroliavo Melbourn. Vytauto Alanto trijų veiksmų komediją "Šiapus už dangos" režisavo J. Dambrauskas. Šalia režisoriaus dar vaidino P. Rūtenis, K. Dauguvietytė, D. Karpavičienė, G. Žigaitytė, S. Skurulis ir J. Maskvytis.

— Penktoji Š. Amerikos lietuvių dainų šventė planuojama Torontė 1978.

Melbourn dainininkių kvintetas. Iš k. E. Šeikienė, A. Baltūnienė, E. Balčiūnienė, L. Milvydienė ir E. Čypienė.

DARBININKO

60 METŲ

SUKAKTIS

T. JUSTINAS VAŠKYS, OFM

2

Kun. F. Kemėšius išvykus studijuoti į Katalikų universitetą, kurį jis baigė daktaro laipsniu 1924, vyriausio Darbininko redaktoriaus pareigas perėmė Pr. Gudas. Jis redagavo laikraštį iki 1927. Po jo redakcijoj dirbo kun. V. Taškūnas, J. Laučka, K. Čibiras. Nuo 1929 iki 1950 Darbininką redagavo kun. K. Urbanavičius. Jam talkino Antanas Kneižys, kuris nuo pat LDS įsikūrimo buvo glaudžiai susijęs su Sąjunga, kaip valdybos narys, laikraščio administratorius ir redaktorius. 1950 sausio 20 vyriausiu Darbininko redaktorių buvo paskirtas iš Vokietijos atvykęs prof. S. Sužiedėlis.

Darbininko sunkenybės

Mirštant lietuvių Darbininkų Sąjungos nariams ir jauniems nesidomint lietuviškomis organizacijomis, Sąjungos veikimas ėmė silpnėti. Sumažėjo ir Darbininko prenumeratorai. Susidarė sunkenybų išlaikyti Sąjungos namą; be to, dar jį būtinai reikėjo remontuoti. Brendant į skolas, nebuvo lėšų pagerinti ir Sąjungos spaustuvę.

Negalint apmokėti būtinų sąskaitų nei darbininkams algų, negaunant iš bendrovių skolon popiežiaus laikraščiu spausdinti, atrodė, kad Darbininko dienos yra suskaitytos.

Darbininko gelbėti griebėsi prel. Pr. Juras, kuris 1935 buvo išrinktas LDS vicepirmininku ir Darbininko generaliniu vedėju. 1945-52 jis ėjo ir Sąjungos pirmininko pareigas, tuo būdu rūpindamasis ir pačia Sąjunga, ir Darbininko išlaikymu. Sau pagalbon prelatas pasikvietė Antaną Peldžių (gimusį Panemunėly 1894 kovo 28, mirusį Brocktone 1968 rugpjūčio 13), kuris su šeima gyveno Chicagoj ir kartu su savo broliu vienuoliu Jonu dirbo Draugo dienraščio administracijoje (1929-33). Antanas Peldžius buvo tikrai Apvaizdos siųstas žmogus gelbėti Darbininkui. Nežinodamas Bostone patirtų įvairių sunkenybų bei kliūčių, Darbininkui jis paaukojo savo gyvenimo 17 metų. 1950 perdavus Darbininką pranciškonam, A. Peldžius prieš savo mirtį kalbėjo: "Galiu dabar ramiai mirti, nes Darbininkas perduotas į geras rankas."

Darbininko išlaikymas griuvo ant prel. Pr. Juro ir A. Peldžiaus, Darbininko administratoriaus, pečių. Buvo bandyta atgaivinti LDS kuopas ir narius įtraukti į laikraštį, kurias reikia informuoti, nuteikti. Mėginkime per tuos komitetus pasiekti ir įvairius fondus, kad galėtume paremti savo kultūrinis reikalus.

Kai, nežūrint šių pastangų, trūkdavo pinigų įvairiom išlaidom, jas apmokėdavo prel. P. Juras iš savo kišenės. Jis taip pat skolino pinigus leisti įvairiom Darbininko knygom. Užklupęs karas dar labiau pasunkino spaustuvės darbą ir Darbininko leidimą.

Prel. P. Juras rūpinosi ne tik Darbininko išlaikymu, bet ir jo turiniu bei išvaizda. Tačiau, neturint lėšų, sunku buvo suburti didesnį apmokamų bendradarbių skaičių bei skirti daugiau pinigų iliustracijom. Tikėtasi susilaukti bendradarbiavimo iš naujai atvykusių tremtinių.

Savaitraščių sujungimas

Ne tik Darbininkas, bet ir kiti lietuvių katalikų savaitraščiai, kaip Amerika Brooklyne ir Lietuvių Žinios Pittsburghe, sunkiai vertėsi ir brido į skolas.

Nenuostabu tad, kad jau seniai buvo keliama mintis sujungti visus Amerikos lietuvių katalikų savaitraščius ir išleisti jų vietoj vieną, kuris, turėdamas stiprų finansinį pagrindą ir stip-

rų redakcinį kolektyvą, būtų gerai redaguojamas ir mieliai skaitomas.

Norėdamas pagyvinti lietuvių katalikų visuomeninę veiklą, ALRK Federacijos suvažiavime New Yorke 1946 spalio 10 prel. P. Juras siūlė įkurti Katalikų Veikimo Centrą, kuris atsidėtų katalikiškajam visuomeniniam darbui. Šis Katalikų Veikimo Centras turėtų sujungti visus katalikų leidžiamus savaitraščius ir leisti vieną iliustruotą savaitraštį žurnalo forma. Prelato pasiūlymu šis savaitraštis turėtų apimti visuomeninį gyvenimą, politiką, religiją, meną ir literatūrą. Jame turėtų būti sky-

Antanas Peldžius 1920

rius ir jaunimui. KVC turėtų įsigyti modernią spaustuve, kurioje būtų spausdinama jungtinis savaitraštis ir įvairios knygos. Šiai spaustuvei įkurti, priminė prel. P. Juras, Bostono arkivyskupas Cushingas pasižadėjo paaukoti 40,000 dol.

Prel. P. Juro buvo pasiūlyta, kad Katalikų Veikimo Centras įsikurtų So. Bostone, LDS erdviose namuose, kur buvo pakankamai vietos ir spaustuvei, ir jungtinio savaitraščio redakcijai bei administracijai, ir įvairiom centro įstaigom. KVC visuomeninę bei spaudos veiklą remtų Katalikų Akcijos Fondas, kurį sudarytų įvairios lietuvių katalikų aukos bei mokesčiai.

Šiem visiem pasiūlymams suvažiavime nesusilaukta pritirimo.

Nežinodamas patirto abejingumo, prel. P. Juras nenuleido rankų ir katalikų savaitraščių sujungimą kėlė įvairiose katalikų suvažiavimuose bei pasitarimuose. Ilgai nelaukęs, savo užsimojimams įvykdyti susilaukė uolus bendradarbio T. Justino Vaškio, OFM, kuris neseniai buvo atvykęs iš Lietuvos.

Pirmutinis susitikimas su prel. P. Juru

1941 sausio 29 atvykus į New Yorką, prel. P. Juras buvo pirmutinis, kuris kartu su Antanu Peldžium, Darbininko administratorium, jau vasario mėn. apėmė mane, laikinai apsigyve-

Tėv. Justinas Vaškus, OFM, 1951 perėmęs Darbininko leidimą iš Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos ir laikraštį perkėles iš Bostono į Brooklyną. Jis tuo metu buvo pranciškonų provincijolas.

nusį Amerikos pranciškonų vienuolyne New Yorke. Mūsų pasikalbėjime prelatas skatino Lietuvos pranciškonus kurtis JAV ir įsijungti į lietuvių religinę bei tautinę veiklą. Ypatingai jis kėlė katalikiškos spaudos klausimą. Visą savo amžių nenuilstamai su meile ir ištverme puoselėjęs lietuviškąjį raštą, iš Amerikoj besikuriančių lietuvių pranciškonų jis tikėjosi susilaukusių uolių lietuviškosios spaudos talkininkų. (Bus daugiau)

DEBESĖLI, LĖK GREIČIAU!

JURGIS GLIAUDA

Paklauskite, vaikai ir suaugę:
Senas buvo jau senelis,
Tupinėjo kaip genelis.
Labai pyko, labai niršo,
Apie pupas užsimiršo...

Koks gi juokingas posmas,
ir vaizdas koks juokingas!
Juokiasi mažieji klausytojai. Vis-
kas vienoj skelbė: senelis, gene-
lis, vaikai ir pupos. Pasakoj
viskas lygiavertiškai: žmonės,
paukščiai, žvėreliai, augalai.
Taip ant eiliuotos pasakos debesė-
lio, kaip ant plausto, prieš
šimtą ir dešimtį metų įplaukė į
lietuviukų vaizduotės pasaulį
bene pirmasis lietuvių raštinio
eilėraščių vaikam rašytojas Ka-
jetonas Aleknavičius. Buvo tai,
tiksliau nurodžius, 1861 metais.

1973, 1974 ir 1975 išeivijos
vaikų lektūros danguje pasirodė
debesėlių-plaustų karavanas.
Šeši šilkasparniai debėsėliai,
vienas po kito nešė į vaikų pa-
saulį Birutės Pūkelevičiūtės ei-
liuotas pasakas, poetas. Jas į-
vaizdingai iliustravo Kazys Ve-
selka, autorės lėlių nuotraukomis
papuošė Algimantas Kezys.

Šeši šilkasparniai debėsėliai-
plaustai, atnešę poetas, buvo:
Kalėdų dovana, Peliukai ir plā-
takės, Daržovių gegužinė, Kle-
mentina ir Valentina, Skraidan-
tis paršiukas, Rimas pas Kęstu-
tį.

Kiekviena knygelė skirta at-
skiram siužetui, pristatant jį epi-
zodu. Polėkiškai lengvas, daini-
ingas, atspariai įsimenąs eilia-
vimas pristato poemą tokią gy-
vą, sugestyvią, dažnai sukre-
diančią nepaprastai maloniū
humoru, epitetų taiklumu, posa-
kių naivumu, viską įvyniojant į
realios pasakos koloritą.

Autorė suveda skaitytoją aki-
staton su retu miesto vaikam
pasauliu: su miško žvėreliais, su
daržovėmis, su ūkio gyvūneliais,
žuvimis, vabalėliais. Veikia ir
vaikai, ir pasakiškos būtybės.
Net suskamba kategoriški moty-
vai. Rimutis apdairiai pastebėjo,
kad kunigaikščio Kęstučio šal-
mas nepapuoštas ragais. Kęstu-
tis paaikšino, kad ragus pramanė
paukščių priešai, norėdami
mus niekinti. Ragais žmo-
gui puoštis netinka.

Vaizduotės talka poemų-pa-
sakų pasaulis paverčiamas tik-
rove, kurioj žengus nėra ko ste-
bėtis ir gaišti laiką apsidairant:
viskas sava, viskas paprasta, vis-
kas ir patraukliai nauja. Pagal
kiekvienos knygelės siužetą ga-
lima rašyti partitūrą vaikų ope-
retei. Mažieji vaidintojai galėtų
imtis vaidybos, dainuoti pagal
poemų posmus arijas, skanduoti

NAUJA KNYGA APIE
POETĄ O.V. MILAŠIŲ

Leidėjas Andre Silvalre—20,
rue Domat, Paris 75005 — iš-
leido naują knygą apie lietuvių
kilmės prancūzų poetą O.V. Mi-
lašių: O.V. de L. Milosz — Let-
tres Inédites a Christian Gauss.

Šis leidinys galėjo pasirodyti
lenkų poeto Czeslaw Milosz
pastangomis. Jis surado Prince-
ton universiteto bibliotekoj O.V.
Milašiaus laiškus, siųstus
Christian Gauss, kuris mirė
1951. Laiškai rašyti tarp 1900 ir
1930. Christian Gauss duktė lei-
do Czeslaw Milosz tuos laiškus
perduoti Andre Silvalre išleisti.

Iš minėtos knygos aiškėja, kad
Christian Gauss, Princetono
universiteto garsenybė, Dante
League of America pirmininkas,
yra buvęs didelis Lietuvos drau-
gas. Jis su Robert J. Caldwell,
Baltic American Society pirmi-
ninku, yra veikęs, kad JAV pri-
pažintų po I-ojo pasaulinio karo
Baltijos valstybes de jure. Po
II-ojo pasaulinio karo Christian
Gauss rėmė 1946 metais Baltų
universiteto tremtyje įkūrimo
idėją.

Tie laiškai įdomūs ir tuo, kad
iš jų paaikškėja, kada Milašius yra
parašęs kai kuriuos savo kūri-
nius bei tai, kaip jis gyveno ir
kaip pergyveno patirtus nemalo-
numus iš lietuvių.

kupletus. Tai nėra nereali prie-
laida. Tai daugiur sėkminga ini-
ciatyva. Juo labiau tą mintį tu-
rėjo ir autorė, idėjusi į knyge-
les kai kurių personažų dainų
gaidas.

-o-

Mažųjų skaitytojų ir klausyto-
jų auditorija yra viena reikliau-
sių. Tai žino kiekvienas auklė-
tojas. Tai žinau ir aš, Alės Ru-
tos iniciatyva pakviestas susi-
tikti su šeštadieninės mokyklos
mokinukais. Nesunku rasti
bendrą kalbą su tais, kurie jau
bendradarbiauja mokyklos laik-
raštely. Bet su pirmaklasiais pi-
pirais? Oho! Mobilizavęs visus
savo retorinius ir vaidybinius
gabumus, pasakodamas jiems
apie du išdidžius katinus iš sa-
vo "Pagairės", ir pats stebėjau,
kad tų katinų pasaulėjauta tokia
plati. Ir pats triumfavau, kad
klausytojų akutės buvo tokios
plačios. Talkino tad debėsėlis-
plaustas įplaukti į savo audito-
rijos dėmesį: katinų personifika-
cija!

Kada įžengiau į Pūkelevičiū-
tės eiliuotų pasakų sferą, tuoj
prisiminiau ją, mūsų, Angelių,
mieste turėjusią savo solo vaka-
rą. Renginy buvo ir vaikų. Au-
torė skaitė ir jiems. Ji vaikams
mato, respektuoja. Su komizmo
niuansais savo turtingame at-
spalviais balse ji skaitė ištrau-
kų iš Rimo pas Kęstutį. Su savo

Pučia vėjas, žemė sukas,
Plaukia mažas debesiukas...
ji spontaniškai, kaip ant plausto,
įplaukė į vaikų širdutes. Tai bu-
vo matyti iš jų susikaupimo,
veidų išraiškos, plačių akių, kol
staiga situacijos taip susikompli-
kavo, atsimezgė taip juokingai,
kad gaivališkas, staigus vaikų
juokas buvo pats brangiausias
atpildas už poemos humorą.

-o-

Autorė nemėgsta modernaus
gyvenimo personalistikos, pa-
stebimos nūdienėj vaikų lektū-
rų: lektuvai, neramūs automobi-
liukai, kurie nebeklauso savo
šeimininkų, pikti televizijos
aparatai, kurie prisivalgę nenori
pabusti, etc. Nenaudoja au-
torė ir namų apyvokos padargų,
kuriuos mėgo Andersenai: gyvi
stalai, judrios kėdės, neramiai
spurdą degtukai, pikti virtuvės
puodai kelia riaušes...

Pūkelevičiūtė nenori personi-
fikuoti negyvų daiktų, ji myli
viską, kas tikrai gyva: daržo-
vės, gėlės, pelės, vištos, vaikai,
paršiukai... Į miesto vaikų lek-
tūrą ji įveda naujus persona-
žus, jų gyvenimą, vardus, epite-
tus ir vaizdus. Vaikai pažįsta
morkas, pomidorus ir agurkus
ant pietų stalo ir krautuvės len-
tynoj. Visai ne taip, vaizdas turi
praplisti, sąvokos didėti. Staiga
prieš akis karnavalo scena:

— Vajė! — išbalso pomidoras, —
Aš šokti neisiu, aš toks storas,
Aš apsijuokt viešai nenoriu...

O akurkėlis kraipo ūsą,
Žvairuodamas į kitą pusę,
Ir eina tiesiai prie merginų—
Panele morką šokt vadina...

Ir iš gyvūnelių bei žvėriukų
pasaulio autorė nepasirenka tų,
prie kurių, gal būtų, vaikai prira-
kina žvilgsnius zoologijos sode,
prie didžiųjų, prie išgarsintųjų
liūto, tigro, dramblio... Pūke-
levičiūtės scenoj aranžuoti kiti,
tokie proziški, kasdieniški, ro-
dos, ir neįdomūs. Į sceną išeina
voveraitės, ežiukai, pelytės, zui-
kiai. Vaizdo pilnybei ir paukš-
teliai, varlės, vabalėliai. Parši-
ukas dominuoja visos knygos siu-
žetui. Kitų knygų paneles viš-
telės. Ir visi jie pristatomi su
šiltu dėmesiu jų pasauliam, jų
pasaulėjautai.

-o-

Šešių poemų-knygelių pusla-
pių skaičius — 268. Siužetų į-
vairybė, spalvingų personažų
gausa, dainingas eilėdaros sma-
gumėlis, per 300 puikių spal-
votų iliustracijų, net realybės
autentika nuotraukose! Visa tai
narsu pavadinti, be gloriifikacijų
ir hiperbolių, mažojo skaitytojo
pramoginė enciklopedija.

Nemažai turim eilėraščių vai-
kam rinkinių, bet šios Pūkelevi-
čiūtės knygos vaikam yra poe-
mos. Reiškiny retesnis ir todėl

Pasakų nykštukas, kuris nu-
skraidino Rimą ant debėsė-
lio į Trakus (ilustracija B.
Pūkelevičiūtės poemėlei)

brangesnis. Kažin, ar realizuoja
tėvai tų poemų reikšmę? Tai
lektūra ištisiam metam. Leisda-
mas laiką su tomis knygomis,
vaikas įsivina mielą, jautrų, gal
būt, ir sentimentalų simpatijos
jausmą mažajai jo aplinkai. Tai
vaikų kultūrinė ir teigiamai vei-
kia jo būdo formavimą. Tai iš-

LIETUVIŠKOJI ANGLIŠKŲ NOVELIŲ
ANTOLOGIJA

Grozinės literatūros vertimai į
lietuvių kalbą už Lietuvos
ribų nėra gaūsūs ir, rodos, netu-
ri nė didesnės paklausa. Lie-
tuvius skaitytojas pirmiausia ieš-
ko to, kas susiję su lietuviš-
kais motyvais, su jo palikta tė-
vyne. Kur kas daugiau vertėma
iš pasaulinės literatūros pa-
čioj Lietuvoj. Tiesą sakant, ir
mes patys, būdami savo tėvynėj,
gal dažniau pasiilgdavom kūri-
nių iš pasaulinės literatūros. O
dabar, ypač su anglų kalbos pa-
galba, vartai lengviau veriasi į
tuos tarptautinės literatūros
lobynus.

Bet geros verstinės literatūros
reikėtų ir už Lietuvos ribų gy-
venantiems lietuviams. Ypač jau-
nimui, kad jis turėtų progos dau-
giau imtis knygos lietuvių, o ne
svetima kalba. Be abejo, gera
yra skaityti kūrinis originalo
kalba, ypač dėl jų stiliaus, bet
geras vertimas yra puiki priemo-
nė savajai kalbai palaikyti ir net
patobulinti. Gerų vertimų, ypač
iš pasaulinių pasakų srities, savo
metu Lietuvoj buvo davęs kal-
bininkas prof. J. Balčikonis. Iš jų
ir dabar galima mokyti kalbos.

Neseniai mūsų verstinės lite-
ratūros trūkumą papildė Povilas
Gaučys savo sudaryta "Anglų
novelė". Tai anglų rašytojų no-
velių, arba trumpų apysakų, an-
tologija, kurioj sudėti 22 anglų
autorai, pradedant Dickensu ir
baigiant O'Flaherty. Tai maž-
daug vieno šimtmečio tarpas,
pradedant devynioliktojo am-
žiaus viduriu. Ne visi tie au-
toriai yra anglai, vienas kitas jų
yra airis (G. Moore, J. Joyce
O'Flaherty), kitas ir skotų kili-
mo (R.L. Stevenson), o vienas ir
iš lenkų į anglų literatūrą įsi-
pilietinęs (J. Conrad-Korze-
niowski). Šalia anglų literatūros
tūzų, kaip Dickens, Stevenson,
Kipling, Lawrence, Conrad,
Maugham, čia įsiriškavę ir ma-
žesnio kalibro autoriai.

Antologijos autoriui buvo ne-
lengvas darbas padaryti anglų
novelės atranką iš tokios plačios
ir gausios literatūros. Iš pridėtų
"Šaltinių" (p. 457-458)
matyti, kad jis atrankai naudojo
siri arba pačių rašytojų kūrinius,
arba kai ką ėmė iš jau sudarytų
antologijų, kurių irgi nemažas
skaičius ir kurių vėliausia siekia
1954. Tad šių novelių atranka
ir jų vertimas bus padaryti ne
vėliau kaip prieš dvidešimt-
metį. Dabar jau yra išleista visa
virtinė naujų anglų novelės, ar-
ba trumpų pasakojimų, antologi-
jų. Daugumas šių rašytojų yra
romanistai ir tik vienas kitas bu-
vo daugiau atsidėjęs vien nove-
lės kūrimui. Bet ir patį nove-
lės sampratą angli literatūroje
yra kiek skirtingesnė nuo kitų
literatūrų (vokiečių, rusų, pran-

eties punktas humanistinei pa-
saulėjautos saviuškai. Tai pa-
garba viskam, kas gyva, kas iš
viršaus maža, bet turiniu dido-
ka. Tai įvadas į tarpusavio san-
tykių kultūrą, į respekto kitam
dorbę, į estetizmo pakilimą.
Poemos poveikis gilesnis už ei-
lėraščio poveikį, nes poema —
siužeto, temos, kolorito, idėjų
komponentas. Ar realizuoja tė-
vai, kad šios Pūkelevičiūtės en-
ciklopedijos akivaizdoj išeivijos
vaikai radosi vis geresnėj padė-
ty ir netenką ginčytis, ką imti
iš "anapus", kaip atrinkti, kas
"iš anapus" tinka. Šias knygeles
— poetas gavus, išeivijos vaikų
lektūra praturtėjo kiekybiškai ir,
kas svarbu, kokybiškai. Pateik-
tos vertybės, turtingos huma-
nistika, etika ir estetika.

Knygas išleido Darnos leidyk-
la. "Helsinkio deklaracijos dva-
sios" dvelkmėj tinka mum pa-
sūlyti Vilniaus ir Kauno spaudi-
nių importininkui Sojuzpečat
aprupinti "anapus" vaikučius
Birutės Pūkelevičiūtės knygo-
mis. Neseniai rašytojų suvažia-
vime Vilnių skūstasi dėl nevy-
kusių aruoduose tokios puikios
knygos!

Debesėli, lėk greičiau...

vienas kitas kalbinis ar sintaksi-
nis riktas, pvz. apleido namus
(vt. paliko namus), ji savo
kuklume paraudo (vt. būdama
kukli, ji paraudo), įsisąmonino
būkle (suprato savo būklę) ir kt.
Dar vienas dalykas, už kurio
skaitytojas užklius, tai korektū-
ros klaidų gausa. Tai gal iš da-
lies lengviau suprantama ta
prasme, kad knyga buvo spaus-
dinta Argentinoj ir autoriui iš
tikrųjų buvo sunkiau korektū-
ras prižiūrėti. Tokiu atveju, kol
knyga nepatekus į rinką, būtų
naudinga pridėti atitaisyčių la-
pelį. Į šiuos kalbinio bei rašy-
binio išlyginimo reikalus, be
abejo, bus atsižvelgta, ruošiant
naują šios tikrai vertingos anto-
logijos laidą.

Antologijos autorius P. Gau-
čys yra žinomas literatas, vertė-
jas, lituanistinės literatūros
autorius. Jo literatūrinis uolu-
mas ir kalbiniai sugebėjimai
neeiliniai. Jis jau yra išleidęs
Pietų Amerikos rašytojų novelių
antologiją "Pietų Kryžiaus pa-
dangėje" (1953), yra išvertęs
visą eilę romanų ir spaudai pa-
ruošęs keletą kitų tautų novelės
antologijų. Ir "Anglų novelės"
antologija bus pasirodžiusi
pačiu geru laiku — autoriaus 75
metų amžiaus proga.

A. Tyruolis

Anglų novelė; anglų rašytojų
novelių antologija. Sudarė Po-
vilas Gaučys. Buenos Aires,
1974. 459 p. Spaudė "Laiko"
spaustuvė, leidėjas nepažymė-
tas.

SUGRIŽO
PROF. SALVATORE
DE MADARIAGA

Prasidėjus Ispanijos pilietini-
am karui, 1936 jaunas literatū-
ros profesorius Salvatore de Ma-
dariaga išvyko į užsienį, ieško-
damas Ispanijai politinės pagal-
bos kitose valstybėse, kad su-
stabdytų artėjantį pavojų. Jo
misija buvo nesėkminga. Tų įvy-
kių ir nepasisekimų pasekmėj
jis į Ispaniją nebeįgrįžo, o prie
Anglijos liberalų partijos įkūrė
ir dabar tebeveikiantį skyrį,
pavadintą Liberal International,
į kurį subūrė visą eilę demokra-
tiškai galvojančių asmenų, no-
rinčių savo kraštui gero. 1939
prasidėjus karui, šios organizaci-
jos vardu kalbėjo visų nukariav-
tų ar okupuotų kraštų politikai
bei buvusių vyriausybės nariai.

Karui tik pasibaigus, pirmasis
plačiai nuskambėjęs pasaulinis
liberalų kongresas įvyko Lon-
done 1946, antrasis 1948 Up-
saloj, Švedijoje, ir trečiasis 1950
Stuttgarte.

Profesorius de Madariaga
buvo gerai informuotas apie Bal-
tijos, o ypač apie Lietuvos reika-
lus. Niekada nepraleisdavo
progos, tų pavyzdžių nesuminė-
jęs.

Šiai grupei priklausė ir visa
eilė lietuvių. Iš jų aktyviausi
buvo prof. Stasys Žakevičius —
Žymantas ir dr. Jonas Lenkai-
tis-jpl

H. IBSENO
"LAUKINĖ ANTIS"
FILME

Balandžio 20 vokiečių filmų
gamintojas Hans W. Geisen-
doerfer Vienoj pradėjo sukti
Henriko Ibseno dramą "Lauki-
nė antis".

Ginos rolę vaidins Jean Wib-
man, jos dukters — Anna Ben-
nente, Ginos vyro — Peter Kern.
Europoj filmas bus pradėtas
rodyti rugsėjo mėnesį (jpl)

— "Poezijos dienos" gegužės
21-22 vyks Chicago's Jaunimo
Centre. Programoj filmo "Jonas
Aistis" premjera ir literatūros
vakaras.

— Kun. M. Kirkilas iš Chica-
gos yra "Krikščionis Gyvenime"
leidyklos naujai išleistos knygos
"Protu ir tikėjimu" mecenatas.
Knygoj atspausdinta Maritain
raštų rinktinė, kurią parengė
Anicetas Tamošaitis, SJ.

— Rašyt. Vytauto Janavičiaus,
gyv. Sydney, nauja knyga "Ne-
vykelio užrašai" išleista Austr-
lijoj.

Atsiųsta
paminėti

1976 METŲ KALENDO-
RIUS. Toronto, Ont. 1976. Pri-
sikėlimo Parapijos Ekonominės
Sekcijos leidinys. Paruošė
Stasys Prapakas. Tiražas 3000
egz. 144 psl.

Tai kalendorius su rimtais ir
linksmais pasiskaitymais, pa-
rinktais, atrodo, atsitiktinai, ne-
silaikant kokios užsibrėžtos lini-
jos. Čia randam Maironį, Al. Ba-
roną, V. Mykolaitį-Putiną, J.
Jazminą, J. Augustaitę-Vaičiū-
nienę, J. Kuzmionį, Bern. Braz-
džionį, J. Mikštą, Ant. Gustaitį,
L. Švalką, S.P. Kipšą, J. Nekro-
šių... Nemaža iliustracijų —
bendrai lietuviškų ir specialiai
kanadiškų. Yra sveikinimų ir
skelbimų. Suminėti vietos svar-
besnieji telefonai ir ligoninės,
taip pat ir Kanados lietuvių pa-
rapijos su jų klebonais ir adre-
sais. Duodami lietuviškų laik-
raščių adresai (JAV-ėse, Didž.
Britanijoj, Brazilijoj, Australijoj
ir Argentinoj). Suminėtos ir Lie-
tuvos atstovybės.

AUSROS VARTŲ PARAPIJA.
25 metų jubiliejus. 1975. Mont-
realis. Ausros Vartų Parapijos
komiteto leidinys. Leidinį reda-
gavo Jonas Narbutas. Viršelis A.
Vazalinsko. 136 psl.

"Šiandien švenčiame Aušros
Vartų parapijos jubiliejinius me-
tus. Rugsėjo 8 d. mūsų para-
pija buvo 25 metų amžiaus".
Taip šiame gausiai iliustruota-
me leidiny kreipiamasi į brolius
ir seses parapijiečius.

"Kaip iš šio leidinio puslapių
matome, pirmieji parapijos
žingsniai ne rožėmis buvo kloti",
— pareiškia leidinio redaktorius
savo baigiamajame žody.

"Būdinga", — rašo jis, — "kad
Aušros Vartų parapijos įsteigimo
diena sutampa su mūsų tautos
tautine švente. Ir tikrai, parapija,
be savo tiesioginės paskirties,
verčia labai plačią vagą Mon-
trelio lietuviškame gyvenime.
Leidinio rašiniai, o ypatinai
nuotraukos rodo, kiek parapijos
vadovai — kunigai ir koks gau-
sus parapijiečių skaičius dirba
vienokį ar kitokį organizacinių
darbų. Draugijos ir organizacijos,
daugiau ar mažiau, yra susispie-
tusios apie Aušros Vartų para-
piją ir savo veikla jos labai daž-
nai naudojasi parapijos patalpo-
mis, be kurių jų veikla labai pa-
sunkėtų."

Dr. Antanas Kučas — LI-
THUANIANS IN AMERICA.
Translated by Joseph Boley.
Introduction by Dr. Clarence C.
Walton, President of the Catho-
lic University of America. Pub-
lished by Encyclopedia Lituanica.
1975. Boston, Mass. Jacket
design by Paulius Jukus. 352
psl. Kietais viršeliais. Kaina 6
dol. Gaunama leidykloj (Encyclo-
pedia Lituanica, 395 W.
Broadway, So. Boston, Mass.
02127), pas knygų platintojus
ir Darbininko administracijoj.

Šis leidinys plačiau yra pa-
minėtas Darbininke vasario 27,
straipsnyje "Lietuvių įnašas
JAV gyvenime"; tai pasikalbėji-
mas su knygos autorium, atliktas
Pauliaus Jūkiaus, nupiešusio
šiai knygai aplanką.

Vytautas Alantas —ATSPIN-
DŽIAI ŪKANOSE. Novelės. Iš-
leido Lietuvių Enciklopedijos
Leidykla. 1976. Boston, Mass.
Tiražas 1000 egz. Kietais virše-
liais. 384 psl. Kaina 6 dol.

Autorius skaitantįjiai visuo-
menei seniai pažįstamas kaip
dramaturgas, novelistas, roma-
nistas, kartais ir publicistas. Vi-
suose šiuose žanruose yra pa-
kankamai stiprus, nors ne visi
kritikai tai pripažįsta.

Ši knyga, kaip iš autoriaus žo-
džių galima spręsti, yra jo rink-
tinių novelių rinkinys. Novelės
parinktos iš penkių rinkinių. Yra
keletas ir periodikoj paskelbtų
bei dar niekur nespausdintų no-
velių.

Knygoj yra šie skyriai: Ant Ne-
muno krantų, Už suplysiusių
užulaidų, Prie Mišigano ežero.
Novelės, kurių čia yra 22, esan-
čios suskirstytos ne pagal temas,
bet pagal vietas, kur jos buvo pa-
rašytos.

Pas Lietuvos atstovą P. Amerikai

Išvyka į trečią jaunimo kongresą (11)

Argentinoj teko pastebėti priemiesčio gatvėmis pravažiuojančius vežimukus ant dviejų ar ant keturių ratų, traukiamus vieno arkluko. Vežikai, įvairiais signalais pranešę savo prisiartinimą, pardavinėjo pigų vyną, supirko butelius, kiti gi supirko popierius, skudurus ir pan. Tad ir šiukšlių maišeliai prie šaligatvių labai maži, nes labai nedaug kas išmetama. Urugvajų teko pastebėti dar mažesnių vežimukų, prikrautų skudurų ir įvairių liekanų. Tačiau čia vežimuką stūmėsi pats vertelga.

Gruodžio 28, sekmadienį, Montevideo jau anksti rytą pasigirdo įvairiausios muzikos garsai ir pranešimai per garsiakalbius. Mat, gretimose gatvėse šalia lietuvių bažnyčios vyko turgos. Žmonės, vykdamie iš bažnyčios, gali ir apsipirkti.

Montevideo lietuvių parapiją tvarko Tėvai jėzuitai. Šiuo metu čia dirba Tėv. Jonas Giedrys ir Tėv. Jonas Sukackas. Juodu vaišingai priglaudė ir jaunimo kongreso dalyvaujančius lietuvius kunigus. Gilijam padėka.

6 val. vak. lietuvių bažnyčioj buvo aukojamos koncelebracinės mišios už lietuvių jaunimą. Centrinis koncelebrantas buvo Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, o su juo koncelebravo kun. St. Grigaliūnas, Tėv. J. Giedrys, SJ, Tėv. J. Margis, MIC, kun. dr. K. Trimakas, kun. V. Damijonaitis. Pamokslą pasakė Tėv. J. Margis, MIC.

Nežinia kodėl Kanados lietuvių savaitraštį rašiusiems kelis kartus vaidenosi vysk. Deksnys. Ir jaunesnė korespondentė ir vyresnis apžvalgininkas minėjo, kad jaunimo kongreso atidaryme

Buenos Aires invokaciją kalbėjęs vysk. Deksnys (iš tikro ją sukalbėjo kun. V. Damijonaitis iš Vokietijos), o šis antrasis rašytojas net susigraudinęs, kai Montevideo matęs, kaip vysk. Deksnys su kitais kunigais koncelebravo mišias. Dėl aiškumo pridėdau ir koncelebravusių nuotrauką. Vysk. Deksnys kongreso atidarymo metu dar sirgo Romoj. P. Amerikos žemyne jis pribuvo vos Naujais Metam Sao Paulo mieste.

Po mišių dviem autobusais jaunimo ir vyresniųjų atstovai įvairiom Montevideo gatvėmis gražiu pajūriu nuvykom į Lietuvos atstovo Pietų Amerikai Anatolijaus Grišono ir jo žmonos rezidenciją. Svečiai buvom gražiai priimti ir pavaišinti jo paties puikiai pagamintu vynu bei lietuvišku sūriu ir užkandžiais.

Atstovybės sodelį apgaubė vakaro vėsoma. Tad ten ir susibūrėm keliom kalbom. Atstovą sveikino jaunimo vardu Aras Mažeika, atvykęs su keliais draugais automobiliu iš Venecuelos ir padarydamas 10,000 km kelionę. Dar sveikino Jonas Simanavičius (Kanados LB pirm.) įteikdamas A. Grišonui Krėvės raštų komplektą, ir Bronius Nainys (PLB pirm.), įteikdamas trijų prezidentų medalių.

Po A. Grišono padėkos sugiedojom jam Ilgiausių metų ir grįžom į parapijos rajone esantį lietuvių klubą pabendrauti su Montevideo lietuviais.

Gruodžio 29, pirmadienį, surengta ekskursija į Punta del Este kurortą, kuris kai kurių laikomamas net gražesniu už Rio de Janeiro.

Gruodžio 30 vakarą Urugvajaus jaunimo kongresą komitetas su kai kuriais svečiais svarstė lietuvių klube lietuviškas problemas. Po B. Nainio įvadinio žodžio turėjo progos pasisakyti vietiniai veikėjai ir svečiai. A. Grišonas priminė, kad rytojaus diena gautas B. Nainiui pasimatymas su Urugvajaus užsienio reikalų ministru dr. Juan Carlos Blanco.

Pokalbiams artėjant prie vidurnakčio, PLB valdybos vicepirm. jaunimo reikalams Romas Kasparas, uoliai talkinęs kongreso ruošos darbui, Urugvajaus veikėjams švelniai priminė, kad Š. Amerikos svečių tarpe yra jaučiamas nepasitenkinimas dėl šauriečiam svečiam aukštesnių kainų pritaikymo. Koks kongreso balansas — pinigų liks ar bus nuostoliai? Šiam pokalbiui nieko konkretaus tuo reikalu neišaiškinta. Kiek teko girdėti, apyskatiniai posėdžiai vyko balandžio vidury, bet rezultatų dar neteko girdėti.

Pokalbis su kongresmanu R.A. Sarasin

(atkelta iš 1 psl.)

pažinęs su J.T. veiklos būdais, bet ten šiuo metu daugiausia tik retorika.

Kaip Jūs, p. Sarasin, interpretuojate taip vadinamą Sonnenfeldto doktriną, kuri paskutiniu metu taip sukrėtė ne tik lietuvių, bet ir daugelį amerikiečių?

Aš pats nežinau tokios aštrios prasmės toj doktrinoj. Iš tiesų tai ir nėra jokia doktrina, ir aš šiuo metu gilinuosi į anuos Sonnenfeldto pareiškimus, kad galėčiau giliau juos išaiškinti atskirame straipsny jūsų lietuvių laikraštyje. Kol kas man atrodo, kad anas Sonnenfeldtas pareiškimas tik bereikalingai žmones išgąsdino ir sujauzdino. Iš tikrųjų gi niekas nei nesitiki, kad Amerika siųstų kariuomenės dalinius anų kraštų vaduoti. Tai ką gi tuo tarpu daryti? Tada ir bandoma informuoti visuomenę, kad tokia dabartinė padėtis, kad ji jau ilgai egzistuoja ir kad tikimės, jog ji kada pasikeis. Man atrodo, kad Sonnenfeldtas pasakė, kad šitokia šio meto realybė ir kad mes su ja turime skaitytis. Tai nereiškia, kad praradome viltį, kad nurašėme Baltijos valstybes į nuostolius.

Iš tikrųjų Sonnenfeldtas nepasakė nieko naujo.

Tačiau vis tiek susidaro įspūdis, kad visa rytų Europa pri-

Koncelebracinės mišios už lietuvių jaunimą Urugvajaus lietuvių parapijos bažnyčioj. Iš k.: Tėv. J. Giedrys, SJ, kun. V. V. Damijonaitis, Tėv. J. Margis, MIC, Tėv. dr. K. Bučmys, OFM, kun. St. Grigaliūnas, kun. dr. K. Trimakas. Nuotr. A. Šeštoko

Baigiant šio vakaro pokalbius, B. Nainys padėkos ženklą G. Mačianskui, Urugvajaus jaunimo kongreso ruošos komiteto pirmininkui, įteikė trijų prezidentų medalių. (Bus daugiau)

BALTIMORE, MD

Šeimos Komunija buvo gegužės 9, per 8:30 mišias, kurias aukėjo kun. A. Dranginis ir pasakė tai progai pritaikytą pamokslą. Šeimos bendrai priėmė komuniją. Giedojo didysis parapijos choras.

Procesija Marijos garbei įvyko gegužės 9, sekmadienį. Publika susirinko prie parapijos mokyklos 4 val. popiet. Dalyvavo parapijos, organizacijos, vaikučiai, kurie priėmė pirmąją komuniją gegužės pirmą sekmadienį, mokyklos vaikai. Keturių sodalietės nešė Marijos statulą, gegužės karalaitė Michele Derrenberger su vaikučiais bažnyčioj uždėjo vainiką ant statulos.

Daina, vyrų choras, gegužės 16, sekmadienį, per 8:30 mišias giedos gražias Marijos giesmės. Gegužės 23 Dainos vyrai su savo šeimomis susirinko Gordono ir Eleonoros Matulionių namuose ir laukuose prie Liberty ežero linksmam praleisti sekmadienio popiečio. Šeiminkai pavaišins svečius skaniais valgiais.

Lietuvių festivalį rengia Baltimorės lietuvių organizacijos bei draugijos birželio 5-6 Baltimorės miesto centre, gražiam Hopkins Plaza Iškilmės prasišėdės su invokacija ir majoro J. Donald Schaeffer (lietuvių bičiulio) sveikinimo žodžiu. Šiemet lietuviai publikai parodys lietuvišką sodą ir bakažę, taip pat ir didelį lietuvišką kryžių, panašų į tuos rūpintojėlius, kurie puošė kelius laisvoji Lietuvoj. Bus ir kitokie lietuvių rankų darbai, drožiniai, knygos ir lietuviškos plokštelės ir vėliavos. Bus galima nusipirkti ir lietuviškų valgių. Meninę programą dalį atliks tautinių šokių grupės ir Baltimorės vyrų choras Daina.

Malūnas, vyresniųjų tautinių šokių grupė, rengia linksmą šokių vakarą gegužės 22, šeštadienį. Lietuvių Sveitainės didžiojo salėj. Jaunimas kviečia visus į jų linksmą vakarą. Veiks bufetas. Pelnas skiriamas padėti šokių grupei dalyvauti šokių šventėj Chicagoj. Savo dalyvavimu paraginsime jaunimą paruošti linksmus vakarus ir ateity.

Jonas Obelinis

Šveicarija pasirengusi suvaržyti banknotų įvežimą

Šveicarijos vyriausybė patvirtino pasklidusias žinias, kad finansų ministerija turi parengtą patvarkymą suvaržyti dabar visai laisvą svetimų valstybių banknotų įvežimą. Aukščiausioji numatytoji suma yra 200,000 Šveicarijos frankų.

Nors šis patvarkymas yra taikomas visom valstybėm, bet tikrumoj jis nukreiptas prieš Italiją ir vis silpnėjančią Italijos litarą.

Laukiama stipraus pasipriešinimo iš itališkai kalbančio Tasino kantono.

Patvarkymas neliečia prekybinių mokėjimų nei komercinių transakcijų. -jpl

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

PRISIMINTAS A.A. PROF. S. KOLUPAILA

1974 Akademinė Skautų Leidykla išleido 464 psl. monografiją „Steponas Kolupaila“. Tai prasmingas paminklas šiam tauriam mokslininkui.

Š. m. balandžio 11 Kultūros Židiny lietuvių inžinieriai — architektai New Yorke surengė šiai monografijai apžvalginės iškilmes. Šventė — vakaronė turėjo būti neeilinė, nes prof. St. Kolupaila, iškilus mokslininkas, visuomenininkas, jaunimo vadovas, didžiųjų darbų pavyzdys. Prof. St. Kolupaila ne tik šviesi asmenybė mūsų tautoj, bet taip pat reikšminga pajėga tarptautiniame mokslo pasauly, nepasikartojanti mūsų kartose. Monografijoj apžvelgta St. Kolupailos biografiniai bruožai ir jo moksliniai nuopelnai.

Knygą aptarė vienas knygos autorių dr. inž. Jurgis Gimbutas, Lituanistikos Instituto pirmininkas, iš Bostono.

Jo kalba buvo kondensuota, įdomiai ir šiltai suglausta prie St. K. asmens ir mokslinių jo darbų. Jo žodžiai buvo įdomūs ir nauji, nes kalbėtojas naudojosi ne tik dokumentuotu palikimu, bet ir savo asmenišką patyrimu, bendraujant mokslinius darbus. Paminėti ryškesni St. K. bruožai: pozityvumas, kūrybingumas, sistematiškumas ir giedras paprastumas. Vienoj vietoj St. K. taip pasirašė: „Tik tas žmogus laimingas, kuris turi aiškų gyvenimo tikslą... Norėčiau save priskirti prie tokių laimingųjų. Norėjau būti naudingas savo kraštui.“

Dr. J. Gimbuta pašnekesį apie prof. St. Kolupailą praplėtė savo įspūdiškais ir prisiminimais inž. arch. J. Okunis. Jis pastebėjo ir paryškino charakteringą St. K. mokslinį būdą bruožą ir darbo metodą: suinteresuoti duotai problemai nurodyti darbo elementus, darbai kryptį ir leisti studentui laisvai projektuoti darbus. Kitaip tariant, savo pasakaitose ir darbuose vis paskatindavo mokslinį kūrybingumą. Ir gal dėl to, kaip monografijoj sakoma: „Geras mūsų nepriklausomos Lietuvos inžinierių vardas visame pasaulyje yra liudijimas, kad mūsų mokyklos dėstytojai buvo aukšto ly-

Dr. Jurgis Gimbutas kalba apie prof. S. Kolupailos monografiją. Nuotr. L. Tamoliūnaitė

gio, o jų tarpe profesorius Kolupaila užėmė vieną iškiliųjų vietų.“

Abu kalbėtojai, ypač pirmasis ir plačiau kalbėjęs apie monografiją inž. dr. J. Gimbutas, ryškiai suglaudė apie savo profesorius St. K. malonius prisiminimus, išgvildeno didžiųjų, neeilinių mokslininkų ir visuomenininkų jo darbus lietuvių tautai.

Vakaronė buvo prasminga ir jauki. Po pašnekesių buvo individualūs pokalbiai ir vaišės. Svečių nebuvo daug, nes tuo metu vyko dar keli susirinkimai ir religiniai koncertas.

Kai neturim laiko perskaityti stambesnių knygų, tai labai pravartu dalyvauti rengiamose knygų sutiktuose, kur reiškiasi kolektyvinis kultūrinis bendradarbiavimas ir individualus pramoninis savęs praturtinimas didžiųjų žmonių darbais.

A.S.

IŠ EKONOMINIO GYVENIMO

Taisosi ekonominė padėtis

Federalinė įstaiga, vadinama Federal Reserve Board, kurios uždavinys yra stebėti, tvarkyti ir atitinkamai reguliuoti Amerikos pinigų apyvartą, neseniai palengvino pinigų apyvartos sąlygas.

Tos įstaigos direktorius, ekonomistas Arthur Burns, pareiškė kongresui: „...aš manau, būtų vieta pareikšti, kad sumanus pinigų apyvartos politikos kursas, kurio ši įstaiga laikėsi ir budriai sekė praėjusiais metais, į prisidėjo prie Amerikos ekonominio pakilimo ir bendro aktyvumo. Tas kursas bus tęsiamas ir toliau. Dabar vėl jau galima galvoti apie gamybos pakėlimą, industrinį plėtimąsi, darbo jėgos paklausą, tuo pačiu infliacijos sumažinimą ligi 6%.“

Namų statyba pakilo 4 procentais

Department of Commerce pranešimu, kovo mėnesyje bendra namų statyba pakilo 4 procentais. Tai didžiausias vienkartinis pašokimas nuo praėjusių metų rugsėjo mėnesio. Palyginus su praėjusių metų gegužės mėnesiu, tai 11,2 procentų.

Kyla automobilių gamyba

Detroito keturi didieji automobilių gamintojai gegužės mėnesyje planuoja pagaminti 786,000 automobilių, tuo pačiu

pakelti gamybą 28%, ją palyginus su praėjusių metų to paties mėnesio gamyba. Tačiau pradeda abejojti, ar toks gamybos pakėlimas patenkins kylančią paklausą didesniems modeliams.

Jei, kaip pramatyta, gegužės mėnesyje bus parduota 850,000 automobilių, tai, ir gamybą pakėlus, bendras inventorius skaičius gegužės mėnesio pabaigoj bus 1,5 milijono vienetų. Tai nedidelė atsarga, kurios te užtektų vos 45 dienom.

Iš viso to galima padaryti išvadą, kad JAV ekonominė padėtis po ilgesnės stagnacijos kyla ir stiprėja.

Chase Manhattan bankas nurašė 55 milijonus dolerių paskolų

Už pirmąjį 1976 pusmetį Chase Manhattan bankas turėjo nurašyti 55 milijonus dolerių paskolų. Septyniadesimt penki procentai tų paskolų yra duotos vadinamom Real Estate firmom. Iš tos sumos 10 milijonų atiteko firmom, finansuojančiom nekilnojamojo turto įvairius projektus: apsipirkimo centrų, didelių įstaigų, gyvenamųjų daugiabučių pastatų statybą.

Tenka pastebėti, kad 26 milijonai iš 55 milijonų (netto) nuostolių yra išduoti banko užjūrių skyrių ir beveik viskas liečia nekilnojamojo turto paskolas.

Ligi šiol banko užsienių skyrių nuostoliai sudarydavo nuo 10 ligi 20 procentų banko bendros nuostolių sumos.

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 86-01 115 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.
Redaguoja Rasa Razgaitienė — Tel. (212) 849-6233

ATEITIES ŽURNALAS IR ATEITININKAI

Kai kurios 1975 Ateities anketos išvados

Ateitininkijos 65 metų jubilėjaus proga 1975 antrojo pusmečio laikotarpy Ateities paskleista anketa užpildė 253 ateitininkai: 63 studentai, 118 moksleivių ir 72 sendraugiai. Ateitininkijos istorijoje tai bene pats gausiausias ateitininkų apklausinėjimas. Duomenys bus spausdinami Ateities žurnale, pradedant jubiliejinio numerio vasario mėnesį. Čia pateikiame tik anketos pirmosios dalies išvadas apie ateitininkų ryšį su pačia Ateitimi.

Darant išvadas, reikia turėti prieš akis faktą, kad, nors anketą užpildžiusių skaičius yra palyginti gana didelis, tačiau užpildžiusių grupė nėra charakteringa šių laikų ateitininkų masei, o aktyvesniems, sąmoningesniems ateitininkams, kurie vyksta į ateitininkų stovyklas.

Studentai. Studentams Ateitis yra pasidariusi žymiai savesnė. Jie ją vertina, daug daugiau ją skaito negu anksčiau ar bent peržvelgia. Labiausiai mėgstamas "Veiklos" skyrius, bet netoli nuo jo atsilikę yra straipsniai, "Laiškų" bei "Antai" skyriai. Vaiknuose didelis pasitikėjimas straipsnių rašymo galia dar turi atnešti konkrečių vaisių Ateities leidimui paremti. Gi studentų optimizmas dėl Ateities ateities turi atrasti pagrindą ir jų pačių pasitikėjime prisidėti prie Ateities.

Moksleiviai. Vyresniųjų moksleivių santykiai su Ateitimi turi patenkinamą ir ne tokių patenkinamų pusių. Džiuginantis yra nedidelio, bet labai sąmoningo moksleivių skaičiaus artimas ryšys su Ateitimi, perskai-

tant kiekvieną numerį. Nepatenkinama yra, kad kas penktas JAV vidurinėse valstijose ir kas antras Rytų pakrašty žurnalo visai neskaito. Paradoksiškai skamba kai kurių moksleivių pranašavimas, kad Ateitis ilgai gyvuos: optimistiškai sprendimui pagrindą patys moksleiviai turi duoti savo domėjimusi Ateitimi. Moksleiviuose teigiamas ir labiau išnaudotinas yra jų noras prisidėti prie Ateities rašiniais, fotografijomis (berniukai) ir piešiniais (mergaitės), o taip pat gausus pasisakymas už anketoj Ateičiai pasiūlytas temas. Kai kuriose kuopose kreipiamas dėmesys į Ateitį ir joį gvildenamas temas, bet tas dėmesys turi apimti visas kuopas.

Sendraugiai. Anketa užpildžiusių skaičius yra palyginti gana didelis, tačiau užpildžiusių grupė nėra charakteringa šių laikų ateitininkų masei, o aktyvesniems, sąmoningesniems ateitininkams, kurie vyksta į ateitininkų stovyklas.

SAS CV-bos siūlymai draugovių veiklai

1. Nenusiminkit, o burbuliuokit!

Nenusiminkit, jei jūsų draugovė maža ar veikla atrodo nesmarki. Nes jeigu jūs tikrai rūpinatės savų draugovių veikla, tai reiškia, kad ta veikla jums svarbi. Jei nesirūpintumėt, tai tada būtų blogai.

2. Projektai.

SAS CV-ba jaučia, kad bet kokia konkreti veikla stiprina bičiulystę ir šeimyniškumą draugovių narių tarpe. Darbuokimės politiškai, rašykim Lietuvos kaliniam, remkim spaudą, pasireiškim kultūriškai. Esame viena šeima — dirbkim kartu!

3. Stenkitės dalyvauti stovyklose, kursuose, suvažiavimuose ir kitų draugovių šventėse!

džiusieji aktyvūs sendraugiai yra parodę didelį susidomėjimą Ateitimi. Jie ją vertina, gal būt, naujai atradę. Jų tarpe stipriai išsiskyrė "Antai" skyriaus populiariumas, kuris tačiau nemonopolizuoja dėmesio — jie susidomėję žurnale pasirodantiais straipsniais, "Laiškais" bei "Veikla". Sendraugiai vyrai savo pritarimu pasirodė esą stiprus žurnalo užnugaris: gal tik būtų dar galima iš jų tikėtis didesnio ryžto prisidėti prie Ateities leidimo straipsniais, rašiniais, platinimu bei finansine parama. Sendraugės, paprastai santūrios savo sprendimuose (apie žurnalo ateitį) ir ryžte ar drąsoj paremti Ateitį, stipriai ir teigiamai pasisakė vertinančios patį žurnalą.

Kun. dr. Kęstutis Trimakas

Toks dalyvavimas, nors su-naudoja pinigų ir laiko, padeda šeimyniškumui, gilina asmenišką pažinę, atnaujina užsidegimą ir norą veikti.

4. Aprašykite veiklą!

Aprašykite spaudoj nors vienu paragrafu savo veiklą. Bus smagu ne tik jums pasižūrėti, pasiskaityti, bet ir kitiems tai duos "moralinės paramos," kada jie žinos, kad at-kai veikia ir Los Angeles, ir New Yorke, ir t.t.

5. Išleiskite aplinkraščius!

Išleiskite savų draugovių aplinkraščius ar žurnalus. Aprašykite veiklą, diskusijas bei išvadas, išskylas, rekolencijas, problemą, planus, referatus ir kitą kūrybą. SAS CV gali išleisti jūsų aplinkraščių arba jums atsiųsti narių sąrašus.

6. Pasikvieskite paskaitininkus!

Susirinkimam pajavairinti pasikvieskite arba paskaitininkus, arba ką nors kad ir bičiuliškom diskusijom, pokalbiams.

7. Skelbimų — pranešimų lentelė.

Išitaisykite jaunimo ar ateitininkų lentelę savo salėse. Ten pakabinkite ne tik ištraukas iš laikraščių, bet ir SAS CV bei kitų draugovių aplinkraščius (ir kitas žinias).

8. Pasikvieskite SAS CV!

Ne tik ši SAS CV-ba, bet ir būsimos visada su mielu noru sutiks atvažiuoti; arba pravesti susirinkimą ar diskusijas, ar tik "pasisvečiuoti".

ATEITIES JAUNIMO KONKURSAS

IR MECENATAI

Ateities žurnalas, minėdamas 65 m. sukaktį, paskelbė jaunimo kūrybos konkursą. Bus vertinama iki š.m. rugsėjo 15 žurnalui atsiųsta studentų ir moksleivių proza, poezija, rašiniai, veiklos aprašymai, interviu-pokalbiai ir fotografijos.

Konkurso premijom pinigų jau atsiuntė ar pažadėjo: Gajos korporacijos centro valdyba — 200 dol.; Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba — 200 dol.; dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai — 100 dol.; dr. J. Gliudelis — 50 dol.; J. Švabaitė-Cylienė — 50 dol.; Bostono ateitininkai sendraugiai — 50 dol. Visiems mecenatams labai nuoširdžiai dėkojame.

Kreipiamės į galinčius, prašydami tapti paskutinės premijos (50 dol.) mecenatu. Taip pat kreipiamės į jaunimą siųsti žurnalui savo kūrybą.

Ateities redakcija

Jubiliejinio Ateities numerio mecenatai

Augusta ir Vaclovas Šauliai, Faustina ir Mečys Mackevičiai, Emilija ir Balys Paliokai.

Trys Ateitininkų Šalpos Fondo valdybos nariai, iš arti stebdami ateitininkų reikalų medžiaginį pulsą ir jausdami, kur labiausiai reikia, sutartinai su savo gyvenimo partneriais, sudėjo 510 dolerių jubiliejiniam Ateities numeriui.

Dr. Vaclovas Šaulys, dabartinis Ateitininkų Šalpos Fondo valdybos pirmininkas, ateitininkas nuo Lietuvos laikų, priklausęs prie Gajos korporacijos, medicinos daktaro laipsnį įsigijo Tuebingeno universitete. Illinois lietuvių gydytojų draugijos pirmininkas 1965-66.

Dipl. agr. Faustina Manelienė-Mackevičienė, Ateitininkų Šalpos Fondo vicepirmininkė, ateitininkė nuo 1925, dipl. agronomės laipsnį įsigijo Žemės ūkio Akademijoje 1937. Salomiesčio mergaičių žemės ūkio mokyklos direktorė 1933-37, Chicagos universiteto anotomijos skyriaus vyr. laborantė 1954. Dabar Argon laboratorijų radiologijos ir aplinkos tyrinėjimų mokslo asistentė.

Prof. dr. Balys Paliokas, Ateitininkų Šalpos Fondo išdininkas, ateitininkas nuo 1918, dr. rer. pol. laipsnį finansų srity įsigijo 1936 Friedrich Schillerio universitete Jenoj, Vokietijoje; Lietuvos generalinio konsulato Berlyne sekretorius 1927; Lietuvos pasiuntinybės Berlyne attache komerciniam reikalams iki 1936; Klaipėdos prekybos instituto lektorius, vėliau docentas — 1937-1944. Išėjęs iki 1969 profesoriavo įvairiose amerikiečių katalikų kolegijose, dėstydamas ekonomiką, finansus, komercinę teisę,

Anita Pakalniškytė dainuoja Darbininko sukaktuviniame koncerte. Nuotr. L. Tamošiūčio

sąskaitybą. Šiuo metu dėsto Fox kolegijoj sąskaitybą ir komercinę matematiką.

Ateities leidėjai, redakcija ir administracija nuoširdžiai dėkoja Augustai ir Vaclovui Šauliam, Faustinai ir Mečiui Mackevičiam, Emilijai ir Baliui Paliokam už tokią didelę paramą žurnalui ir skelbia juos jubiliejinio Ateities numerio mecenatais.

Ateities redakcija

RATAI SUKASI

New Yorke studentų ateitininkų draugovė, nepasireiškus savo veikla beveik visus metus, vėl pradėjo judėti.

Ratai pradėjo sukasi aną mėnesį su naujos valdybos sudarymu: Aura Ošlapaitė — pirmininkė, Dalia Vaičekauskaitė — sekretorė, Juozas Juška — išdininkas, Antanas Rygelis. Lig šiol Kultūros Židiny yra įvykę du susirinkimai, kuriuose buvo svarstomos ir aptariamos veiklos gairės.

Kitas susibūrimas, į kurį yra kviečiami visi rytinio pakraščio studentai ir žada atvykti SAS CV-bos atstovai, įvyks gegužės 15-16. Šeštadieniui planuojama išvyka į miestą pažinti muzikalinio vaidinimo "My Fair Lady". Bilietai užsisakomi pas Aurą. Sekmadienį po jaunimo mišių bus susirinkimas su prelegentu rašytoju Algirdu Landsbergiu, kuris kalbės apie teatrą. Bus diskutuojamas ir matytas vaidinimas. Bus proga susipažinti ir pasikalbėti su SAS CV-ba.

Draugovė planuoja dalyvauti pavasario kursuose Rochesterio bei vasaros stovykloje. Išskyla į gamtą planuojama birželio 12-13 savaitgalį.

Susidomėjusieji ir norintieji prisijungti prie draugovės prašomi kreiptis į D. Vaičekauskaitę, 441-4476.

rasa

MAČIAU, GIRDĖJAU

— Jūratė Krokutė, veikli Rochesterio studentė ateitininkė, yra sutikusi užimti atkurtą Rytų apygardos ryšininkės postą. Jos pareiga yra koordinuoti rytuose gyvenančių moksleivių atkurtą veiklą. Kadangi šie veiklos metai eina prie pabaigos, tai Jūratės pagrindinis uždavinys bus Neringos moksleivių stovyklos suruošimas. Jai linkim daug sėkmės! Adresas: 69 Fern Castle Drive, Rochester, N.Y. 14622, tel. (716) 544-3468.

— MAS CV-ba ragina kuopos narius įsigyti naujas unifor-

SAS PAVASARIO KURSAI

Pavasario kursai įvyks Rochesterio gegužės 28-31, Memorial Day savaitgalį, Rotary Sunshine Camp, 809 Five Points Road, Rush, N.Y. Kaina — \$30.00.

Penktadienio vakarą bus lauzas. Dainom akordeonu akomponuos Rimas Kasputis. Šeštadienio vakarą — šokiai. Sekmadienio vakarą yra tentatyviai pakviestas Rochesterio ateitininkų jaunimo teatras suvaidinti A. Škėmos Žvakidę.

Kursų tema: Ateitininkas trijų dimensijų įtakoje — ateitininkas, lietuviškos ir gyvenamos aplinkos. Kursai vyks PLJS kongreso studijų dienų tvarka. Taip pat bus SAS CV-bos su-ruoštos darbelių grupės. Tema: Organizacinės veiklos problemos.

Rochesterio draugovė ir SAS CV-ba tikisi sulaukti daug kursantų. Dėl tolimesnių žinių ir registracijos kreipkitės į SAS draugovių pirmininkus arba Jūratę Krokutę 716-544-5468.

mas. Uniformų apibūdinimai gaunami pas kuopos globėjus ir vadovus.

— Dr. Kęstutis Keblys ir L. Gražulienė yra paruošę programos projektą, kuris bus naudojamas vasaros stovyklose.

— Moksleivių vasaros stovyklos. Dainavoj: jaunučių — liepos 4-17, vyresniųjų — birželio 20-liepos 3. Wasagoj: moksleivių ir jaunučių — liepos 18-rugpjūčio 7. Neringoj: moksleivių — rugpjūčio 15-28. Stovyklos prasideda sekmadieniais ir baigiasi šeštadieniais.

— SAS stovykla įvyks Wasagoj, Toronte rugpjūčio 29 — rugsėjo 3. Prasideda sekmadienį 12:30 popiet ir baigiasi penktadienį 12:30 p.p. Vadovai jau pakviesti. Stovyklos tema: religija ir moralė.

— Dar yra likusių 1975 Gaudamų egzempliorių. Norintieji įsigyti kopiją, kreipkitės į SAS CV-bą.

— Inž. Zenono Bačelio monografiją "Nerimo siela" išleido Brazilijos Lietuvių Bendruomenė, Akademinis sambūris ir Literatūros būrelis. Išlaidas finansavo velionio našlė Aleksandra Bačelienė. A. a. inž. Z. Bačelio draugai, kolegos ir artimieji, norį šį leidinį gauti, jį gaus dovanai prisiuntę savo adresą Aleksandrai Bačelienei: Rua Sabaza 402, apt. 122, Sao Paulo, Brazil.

Politiniai kaliniai ir baltų bendravimas

SAS CV-bos žinios

Naujoji SAS centro valdyba yra Rochesterio, N.Y. Ją sudaro: Audrius Tadas Klimas — pirmininkas, Juozas Laukaitis — vicepirmininkas, Bronius Petrauskas — išdininkas.

Centro valdyba kviečia visas draugoves atsiųsti naujus narių sąrašus, nes jų dabartiniai sąrašai yra seni ir netikslūs. Taip pat ragina studentus susimokėti \$4.00 metinį nario mokesį. Draugovių valdybų pareiga yra šiuos mokesčius surinkti.

Draugovės ir paskiri asmenys prašomi rašyti laiškus bei siųsti siuntinius Lietuvos politiniam kaliniam. Duodamas šios pavardės ir adresai: Liudvikas Simutis — SSSR, P/O Javos, ZX 385/10; Povilas Bagdonas, Stasys Gaudinskas, Kazys Jakubauskas, Leonas Misiūnas, Juozas Zelenkevičius, Bronius Vilčiauskas, Juozas Jaučokis —

1976 ATEITIS PADIDINTA

Nuo pat 1975 pradžios žurnalui turėjome tiek medžiagos, kad nė į vieną numerį nebetilpo tai, ką norėjome jame spausdinti. Juk Ateitis turėjo atspindėti "visą ateitininkijos gyvenimą", bet jos dydis buvo likęs toks pat, kaip anksčiau. Skatdami nemažą skaičių asmenų, Ateities žurnalą padidinome 4 puslapius (o jubiliejinį numerį — 8). Tai, žinoma, didina išlaidas. Tuo tarpu prenumeratoras mokeskis liko tas pats. Prašom skaitytojus, sumokant prenumeratą ar ir kitom progom, paremti žurnalą finansine auka, o galinčiuosius pavienius asmenis, sudėtines grupes ar vienetus tapti vieno numerio mecenatais.

Ateities redakcija

Kaukės šoka Židinyje. Nuotr. P. Ažuolo

PREL. J. BALKŪNO PAGERBIMAS

ST. PETERSBURG, FLA.

JAV Lietuvių Bendruomenės Floridos apygardos valdyba su tam tikslui sudarytu komitetu balandžio 21 surengė prel. Jonui Balkūnui apaštališkam protototarui jo 50 metų kunigystės ir visuomeninio darbo minėjimą.

Šv. Vardo bažnyčioj, Gulf-porte, buvo aukojamos mišios. Jas koncelebravo prel. J. Balkūnas ir 12 kunigų, iš kurių du yra vietos klebonai. Dienai pritaikytą išpūdingą pamokslą pasakė tėvas Leonardas Andriekus, OFM. Parapijos klebonas kun. Goodman jubiliatą sveikino St. Petersburgo vyskupo vardu. Sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Pamaldose pirmą kartą dalyvavo tiek daug lietuvių. Šioj bažnyčioj kas antrą sekmadienį tėvai pranciškonai laiko lietuviškas pamaldas. Visa bažnytinė rinkliava buvo skirta prelatui. Lietuviai džiaugiasi pasirinkę šią bažnyčią su tokiu nuosirdžiu ir lietuviams palankiu klebonu.

Po pamaldų svečiai susirinko į Lietuvių Klubo salę. Iškilmingą minėjimą atidarė apygardos pirm. K. Gimžauskas. Pasveikinęs prelatą ir svečius, savo žody pažymėjo, kad prel. Jono Balkūno nuopelnai Bažnyčiai, mūsų tautai ir Lietuvai, ypač jam gyvenant mūsų tarpe, yra tokie dideli, kad negalėjo praeiti tylomis. Natūralu, kad LB apygardos valdyba ėmėsi iniciatyvos Floridos lietuvių vardu jį pagerbti. Pasveikinęs ir padėkojęs tiem, kurie jungėsi prie iniciatyvos, ypač atvykusiems iš tolimesnių vietovių, iškilmingai padovauti pakvietė apygardos kultūros reikalų vadovą F. Prekerį, o paaiškinimam anglų kalba — Amerikos Liet. R. Katalikų S-gos pirmininkę Donna Kamm.

Invokaciją sukalbėjo kun. A. Senkus, artimas prelato draugas. Moterų sektetas, vedamas G. Jezukaitienės, pagiedojo Popiežiaus giesmę.

Pristatytį svečiai: prel. Fr. Trainor, Šv. Jono bažnyčios klebonas, kun. Goodman, kunigai — S. Dambras, Fr. Daus, G. Malin, P. Malin, J. Gasiūnas, E. Abromaitis, A. Senkus, Patrick, L. Andriekus, B. Bagdonas, T. Degutis, visuomenininkai — dr. P. Vileišis, J. Daugėla, J. Krištolaitytė-Daugėlienė, O. Liutermozienė, E. Balčiūnienė, Mikšiai, Bražėnai ir dail. J. Juodis, papuošęs sceną iškilmingais simboliais. Pristatytas K. Palčiauskas, šios dienos paskaitininkas. Svečiai pakviesti pasivaikinti šeiminių paruoštomis vaišėmis.

Pakeltas tostas už jubiliatą ir sugiedota ilgiausių metų. Ponia Kamm perskaitė vyskupo laišką, kuriame sveikinamas ju-

biliatas ir dėkojama Liet. B-nei už šio pagerbimo suorganizavimą. Perskaitė ir prezidento Gerald Fordo ilgą sveikinimą. Žodžiu sveikino Šv. Jono parapijos klebonas prel. Fr. Trainor.

Pagrindinę kalbą pasakė K. Palčiauskas. Priminė, kad prelatas augo ir brendė Lietuvoj, matė žiaurias rusų ir vokiečių okupacijas ir jaunos Lietuvos kūrėsi. Tai turėjo įtakos jo tautinei veiklai. Jis nežūrėjo, kur baigiasi pastoracija ir prasi-deda tautinė veikla. Atsiradęs šiame krašte, buvo visų pagrindinių lietuvių organizacijų steigėjų bei rėmėjų eilėse. Turėjo daug įtakos tremtinių šelpime ir bendro šalpos fondo kūrimui. Jo žodis, mintys, pasiūlymai, jų formulavimas ar nutarimų vykdymas turėjo lemiamos reikšmės. Lietuvių Bendruomenei skyrė pirmą vietą, nes pripažino visuotinumą. Lietuvišbės išsilaikymą matė tik Lietuvių Bendruomenėj.

Po šios kalbos K. Gimžauskas perskaitė dail. J. Juodžio gražiai pagamintą adresą ir su Donna Kamm jį įteikė kartu su dovana prelatui. Žodžiu sveikino kun. F. Goodman, kun. A. Senkus (savo ir Lake Worth klubo vardu), dr. P. Vileišis (kartu su prelatu dirbęs ilgą laiką). Už p. Liutermozienę sveikino Mikšys LB Aukšinio Kranto apylinkės vardu, pridėjo ir dovaną. Taip pat ir Palm Beach County apylinkė prie sveikinimo pridėjo dovaną. West Palm Beach Liet. Klubu vardu sveikino J. Daugėla ir įteikė specialų adresą. V. Bražėnas iš Fort Myers sveikino visų neorganizuotų vardu. St. Stanelis sveikino LB St. Petersburgo apylinkės vardu, K. Kleiva — Lietuvių Klubu, J. Valauskas — Balfo vardu, sveičias — LB Pietinės New Jersey vardu.

Raštu prisiuntė sveikinimus Pasaulio LB pirm. B. Nainys, JAV LB krašto valdybos pirm. J. Gaila, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Vaitiekūnas, Brazilijos ir Pietų Amerikos Kunigų Vienybės pirm. kun. P. Gavėnas, dr. K. Ambrozaitis, Miami Liet. Klubas (su čekių), A. Saulaitis, J. Mulokas, St. Barzdukas, Ateitininkų Federacijos vadas dr. P. Kisieličius ir kiti.

Ponia Kamm, daug prisidėjusi prie pagerbimo paruošimo, prelatą sveikino Amerikos Liet. Katalikų Moterų S-gos centro valdybos ir 76 kuopos vardu.

Po to moterų sektetas padainavo: Lietuvą brangi, Plaukia Nemunėlis, Stoviu aš parimus ir Po beržais. Dainavo E. Gimžauskienė, Grigienė, Jurgėlienė, Vizbarienė ir G. Puniškienė. Akomponavo vadovė G. Jezukaitienė. Liet. Rašytojų Draugijos pirm. poetas Leonardas Andriekus paskaitė keletą

savo vėliausiai išspausdintų eilėraščių.

Prel. Jonas Balkūnas savo žody pasisakė, kad, jei reikėtų pasirinkti, jis ir dabar pasirinktų tą patį gyvenimą, tą pačią kunigystę, tą patį darytų, tik gal geriau, švenčiau ir daugiau. Nėra lietuvių kunigo, kuris būtų pasakęs daugiau pamokslų arba kalbų, kuris būtų daugiau važinėjęs ne tik po Ameriką, bet ir po pasaulį, kuris daugiau būtų lankęsis valdžios įstaigose. Šiandien jis nesigailis nė vienerių metų iš tų penkių dešimčių.

Prelatas padėkojo LB Floridos apygardos valdybai, vietos ir visom Floridos apylinkėm, taip pat atvykusiems iš kitur. Dėkojo už paskaitas, sveikinimus ir dovanas.

F. Prekeris padėkojo visiems, kurie šį minėjimą padarė tokį išpūdingą, prisidedami savo darbu ir ateidami į pagalbą vienokiu ar kitokiu būdu.

Minėjimas baigtas Amerikos ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojo ponai Kamm, pritariant svečiams.

F. Prekeris pasireiškė kaip ge-

XXVI ŽAIDYNĖS TORONTE

Gegužės 8-9 Toronte vyko XXVI Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio žaidynės. Dalyvavo beveik 600 žaidėjų. Iš New Yorko buvo nuvykę 40 sportininkų — jie atstovavo New Yorko LAK.

Krepšinis

Vyrų A gr. ligšiolinis meistris, Bostono LPD klubas, apgyrė savo vardą. Vyrai iš Bostono pirmose rungtyneose rekordinė pasakme supylė Toronto Aušrą 151-100, o baigmėje įveikė Chicago Nerį 107-94, nors pirmą kėlinį Neris atakliai laikėsi ir meistris vedė tik 61-59. Antrą vietą užėmusi Chicago Neris buvo nugalėjusi Clevelando Žaibą 112-77 ir Chicago ASK Lituanicą 84-83.

Vyrų B gr. meistris Hamiltono Kovas, baigmėje laimėjęs prieš Toronto Vytį 87-54. Šioje grupėje dalyvavo ir New Yorko LAK — pirmose rungtyneose nugalėjo Rochesterio Sakalą 64-39 ir po to pralaimėjo Toronto Vyčiui 50-89.

Jaunių A kl. pirmą vietą užėmė Chicago Neris, baigmėje nugalėjusi Chicago ASK Lituanicą 61-48. New Yorko LAK pralaimėjo prieš Hamiltono Kovą 49-67 ir prieš Toronto Vytį 40-55.

Jaunių B kl. New Yorko LAK be rungtynių laimėjo prieš Toronto Vytį, po to įveikė Chicago ASK Lituanicą 55-46, o baigmėje turėjo nusišienkti Chicago Neriai 44-47. Meistris Chicago Neris, 2. New Yorko LAK.

LIETUVIŲ FONDO ŽINIOS

Metinis narių suvažiavimas

Tryliktoji metinis visuotinis Lietuvių Fondo narių suvažiavimas įvyksta šeštadienį, gegužės 15, Jaunimo Centre, Chicagoj.

Suvažiavimas prasidės 8:30 val. ryto mišiomis už mirusius Lietuvių Fondo narius Jėzuitų koplyčioj (šalia Jaunimo Centro). Po mišių, 9:30 val. ryto, pradės suvažiavimo darbo posėdis. Darbotvarkėje bus šie punktai: suvažiavimo atidarymas; prezidiumo ir sekretoriato sudarymas ir mirusių Lietuvių Fondo narių pagerbimas; invokacija; komisijų sudarymas; pranešimai — tarybos, valdybos, investavimo komisijos, pelno skirstymo komisijos, kontrolės komisijos; diskusijos dėl pranešimų ir pranešimų priėmimas; pranešimai iš atskirų vietovių. Nuo 12:30 iki 1:30 val. p.p. bus pertrauka priešpiečiam Jaunimo Centro kavinėj.

Po priešpiečių suvažiavimo posėdis tęsiasi toliau šia darbotvarkė: registracijos-mandatų komisijos pranešimas; Lietuvių Fondo tarybos trečdaliai narių ir kontrolės komisijos rinkimai; klausimai ir sumanymai; rezolucijos ir nutarimų priėmimas; suvažiavimo uždarymas.

Dalis publikos Darbininko sukaktuviniame koncerte balandžio 24 Kultūros Židiny.

Nuotr. L. Tamošaičio

ros nuotaikos puikus pranešėjas.

Sveikinimas iš prezidento Fordo buvo išrūpintas Algio Zapracko, Detroito kandidatujančio į JAV kongresą.

Adp.

DARBININKAS DĖKOJA

Darbininko 60 metų sukaktuvinė šventė sukvietė gražų būrį laikraščio bičiulių, kurie pasidžiaugė visa programa ir paskui valandėlę dar pasisvečiavo mažojo salėj.

Šventę beruošiant ir pačios šventės metu patirta daug nuosirdumo ir bičiuliškumo. Susilaukta įvairios talkos. Tai liudija, kad yra glaudus santykis tarp laikraščio ir skaitytojų. Tai yra tikrai džiugus faktas, ir visiem dėkojame už draugystę. Tegu ši bičiulystė pasilaiko ir toliau mūsų tarpe.

Dėkojame Aušrai Marijai Jurašienei, kuri jautriai prisiminė okupuotą Lietuvą ir išryškino mintį, ką gali padaryti šio krašto laisva spauda.

Iš Hamiltono atkeliavo jauna solistė Anita Pakalniškytė. Ją palaidėjo mama. Jom abiem priklauso nuosirdi padėka, nes Anita savo dainavimą paaukojo Darbininkui.

Dėkojame Bostono seketui ir jo vadovui kompozitoriui Julijui Gaideliui už jų dainas ir gerą nuotaiką.

milijoną pasieksim greičiau, negu pasiekėm pirmąjį. Ačiū už tai brangiems, dosnios širdies lietuviams.

Darbo valandos raštinėj

Lietuvių Fondo raštinėj, 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, telef. (312) 925-6897, darbo dienomis dirbama nuo 8 val. r. iki 6 val. p.p. Čia dirba vicepirm. pulk. A. Reklaitis, sekretorius-iždininkas K. Barzdukas ir finansų sekretorius P. Želvys, taip pat talkina K. Girvilas. Kuklioj raštinėj atliekamas visas milijoninės įstaigos administracinis darbas ir buhalterija, informuojami nariai, priimami įnašai ir paruošiamos apyskaitos tokias institucijas kontroliuojančiom amerikiečių įstaigom. Artėjant narių suvažiavimui, raštinėj pagrindinę reviziją padarė Lietuvių Fondo kontrolės komisija.

Ką veikia vadovaujantieji asmenys

— Lietuvių Fondo tarybos nariai, kuriuos renka visuotinis narių suvažiavimas, sausio 25 įvykusiame savo posėdy nauju Lietuvių Fondo tarybos pirmininku išrinko dr. Gediminą Baluką, nuo pat fondo įsikūrimo dienos dalyvaujantį jo veikloj, ėjusį įvairias pareigas. Tai didelio takto ir visokių įsitikinimų lietuvių gerbiamas asmuo. Iki tos dienos tarybos pirmininku buvo dr. Jonas Valaitis, sumanias ir logiškai tvarkęs fondo reikalus ir darbui atidavęs daug širdies.

— Dr. Antanas Razma, vienas pirmųjų Lietuvių Fondo iniciatorių, ėjęs įvairias pareigas fondo vadovybėj, jau baigia antrą kadenciją vadovaudamas prapleštai Lietuvių Fondo valdybai. Jo vadovaujama valdyba renka posėdžių kas mėnesį ir sprendžia įvairius administracinius reikalus, kuriuos paveda taryba ar išsiskia laika. Dr. A.

Dėkojame vargonų virtuozui Albinui Prižgintui, akomponavusiam A. Pakalniškytei ir paaukojusiam savo muziką Darbininkui. Kavą ir pyragaičius parėngė šios ponios: Apolonija Radzivanienė, Aldona Svalbonienė, Vanda Sutkienė, Bronė Reventienė. Jos taip pat sutvarkė ir papuošė kavinę, patarnavo visiem svečiams. Ačiū jom visom.

Atskiras vaišės programos dalyviams parėngė Vacys Steponis, jo žmona ir žmonos sesuo Onutė. Dėkojame jiems už talką ir paslaugumą.

Baruose, prie durų dirbo šie vyrai: Algis Jankauskas, Albinas Sakalas, Zenonas Jurys. Ačiū jiems.

Dėkojame Pajautai Ivauskienėi ir Jadvygai Vytuvienėi, kurios prie durų pardavinėjo bilietus. Dėkojame mūsų fotografui Liudui Tamošaičiui, kuris visada paslaugus, visada prisiskaitomas ir visada labai punktualus.

Dar kartą ačiū visiem. Jūsų visų talka ir bičiulystė prisidėjo prie šios šventės pasisekimo.

Srašą sveikinusų piniginę auką paskelbsime vėliau.

Darbininko redakcija

Razma parodė nemažus sugebėjimus taupant fondo administracines išlaidas. Jis taip pat savo lėšomis važinėja po apylinkes, kur vykdomi vajai. Paskutiniaisiais mėnesiais lankėsi Clevelande ir Detroito, kur buvo gražiai priimtas ir įvertintas ne tik vietos lietuvių, bet ir spaudos. Apylinkėse vykdomi vajai yra didelė pasipirtis augančiam Lietuvių Fondui.

— Milda Lenkauskienė, Lietuvių Fondo tarybos narė, gyvenanti Clevelande, gegužės 8 vyko į Rochesterį, N.Y., pasakyti pagrindinės kalbos bankete, kuris buvo surengtas paremti Lietuvių Fondui.

Lietuviai esame visi.
Lietuvių Fonde ar esi?

LF inf.

NEW BRITAIN, CONN.

Margučių šventė

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos salėj balandžio 25 Šv. Rožančiaus Moterų Draugija surengė margučių vakariene. Renginį pradėjo nenuilstanti šios organizacijos pirm. Elena Tamošaitienė. Po klebono kun. Edvardo Gradecko maldos visi skaniai ir sočiai pasistiprino lietuviškais valgiais.

Buvo pasakyta ir kalbų. Pirm. E. Tamošaitienė dėkojo dalyviams, pagalbininkėm, šeimnininkėm. Klebonas kun. E. Gradeckas dėkojo pirmininkei ir narėm už renginius, kurių pilnas skiriamas parapijai. Šį kartą parapijai įteikta 600 dol. Dar kalbėjo parapijos komiteto pirm. Francis Spies, Jonas Matulis, Jonas Bernotas.

Po kalbų buvo vargonininkės Elzbiotos Liudžiūnienės parėngta programa — dainos ir šokiai. Dainom pritarė ir šokių grojo kaimo muzikantų orkestrėlis (beveik Liudžių šeima).

Jonas Bernotas

BALTIJOS KELIONĖ 15 DIENŲ LIETUVA

BIRŽELIO 16-30 1050 DOL.
LIEPOS 14-28 1110 DOL.

LENINGRADAS
VILNIUS (6 DIENOS SU DIENOS
EKSKURSIJA Į KAUNĄ)

RYGA
TALINAS
HELSINKIS

I kainą įeina visa transportacija, pirmos klasės viešbučiai, takasai, pervažimai, maistas, vizos sutvarkymas ir visi patarnavimai!

LITAS TRAVEL SERVICE
87-18 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N.Y. 11418
Attention: Rasa
212-441-6799

REGISTRUOKITĖS DABAR — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS

KEARNY, N.J.

DIDŽIUOJAMĖS SAVAJA

TAUPYMO IR SKOLINIMO

DRAUGIJA

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugijos (Schuyler Savings and Loan Association) metinis narių, direktorių ir kitų tos draugijos pareigūnų susirinkimas įvyko sausio 15. Panagrinėta 1975 draugijos finansinė būklė, perrinkti kai kurie draugijos direktoriai ir pasiskirstyta pareigos. Vadovybė ir direktoriai 1976 metams liko tie patys, su prof. dr. J.J. Stuku prieky.

Svarstant draugijos metinį balansą, pirmas žvilgsnis kryo į aktyvą (Assets), kuris 1975 gruodžio 31 pasiekė 11,240.52 dol., tuo tarpu, minint draugijos 50 metų gyvavimo jubiliejų (draugija įsteigta 1924), jos aktyvas 1974 birželio 30 dar teturėjo 9,154,570.42 dol. Vadinasi, per pusantrų metų aktyvas padidėjo 2,085,552.10 arba 22.7%. Tai bene aukščiausias augimo nuostimis, palyginus su kitomis West Hudson apskrity esančiomis panašiomis draugijomis.

Dėmesio vertos ir kitos balanso pozicijos. Paskolų (mortgage) namam įsigyti arba įmesti taisyti pozicija 1975 gruodžio 31 pasiekė 8,465,923.27 dol., narių santaupos — 9,691,492.81 (turima apie 2600 taupytojų), rezervo kapitalas — 630,540.51.

Įdomi ir reikšminga draugijos finansinė būklė dešimtmėčiais: pirmojo dešimtmėčio aktyvas (Assets) 1934 lapkričio 30 vos tepasiekė 84, 685.18 dol., antrojo — 1944 lapkričio 30 —

184,006.07 dol., trečiojo — 1954 gruodžio 31 — 947,541.00 dol., ketvirtojo — 1964 gruodžio 31 — 4,802,116 ir penktojo—1957 gruodžio 31 — 11,240,122.52 dol.

Žymus draugijos finansinis klimas, prasidėjęs ketvirtajam dešimtmety, turi visą eilę teigiamų reiškinių: geras ir pavyzdingas draugijos tvarkymas, duodant geromis sąlygomis paskolas, mokant aukštą dividendą ir atliekant greitai ir mandagiai visas kitas bankines operacijas. Visa tai įvertino ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Todėl nenuostabu, kad draugija kasmet stiprėja ir vis plačiau apjungė vietinius ir apylinkių taupytojus bei skolintojus.

Draugijai vadovauja prityręs finansininkas prof. dr. J.J. Stukas su kitais kvalifikuotais lietuviais. Reikėtų labiau tai įvertinti ir vis labiau glaudintis prie savosios finansinės draugijos (Schuyler Savings and Loan Association of Kearny, N.J.)

Nepamirškime informacijų reikalu paskambinti telefonu (201) 991-0001 arba (201) 991-7260. Galite kalbėti ir lietuviškai. Arba dar geriau — nuvykim asmeniškai į draugijos nuosavus namus — 24 Davis Avenue, Kearny, N.J. 07032.

Savi pas savuosius!

J. Mėl.

HOLLAND, PA.

Villa Joseph Marie

Sesėlė kazimierietė Teresė Papsis išlaikė visus reikiamus egzaminus De Paul universitete, Chicago, Ill., ir gavo magistrės laipsnį muzikos srity. Jos disertacija nagrinėjo estetinį patyrimą elektroninėje modernioje muzikoje. Medžiaga naudota daugiausia iš vokiškų šaltinių. Sesėlė Teresė čia vidurinė mokyklą dėsto muziką ir veda mokinių chorą, taip pat groja vargonais koplyčioje, pasikeisdama su sesele Magdalena.

Senelių prieglaudoj yra 86 gyventojai, iš jų 24 lietuviai. Seniausia lietuvė yra Agota Pranienė. Ji yra 96 metų. Kita, kiek jaunesnė, yra Rožė Gudavičienė. Abi suvalkiotės.

Sesėlė Teofilė kiekvieną savaitę susižaukia lietuvių gyventojus pašnekesiui. Paskaito

ką nors įdomaus iš knygų ar laikraščių, pagroja lietuviškos muzikos. Prieglaudoj leidžiamas laikraštėlis. Seneliai nenuobodžiauja — visą dieną yra ku nors užsiėmę. Turi net savo orkestrėlį.

K.Š.

Aidai — vienas geriausių kultūros žurnalų išeivijoje. Ar juos prenumeruoti?

LAKESIDE INN
MOTEL & RESTAURANT
EDGEMERE ST., MONTAUK, N.Y.
ON BEAUTIFUL FORT POND LAKE

- ★ Superb Dining Room
- ★ Intimate Cocktail Lounge
- ★ Spacious Accommodations
- ★ Efficiency Apartments
- ★ Fabulous Fishing
- ★ All the Salty Sports
- ★ Swimming Pool, Sunning Patio

THE COMPLETE VACATION RESORT

Call or Write for Free Brochure C
EDGEMERE ST., MONTAUK, N.Y. 11954

Phone 516-668-5630

Hidden Acres

CAMPING GROUNDS
RFD 2—Coatesville, Pa. 19320
Ph: (215) 857-3990
Modern Facilities—Swimming
Lounge—Grocery—Shaded Area
Off U.S. Hwy. 30 at State Hwy. 10 One 1/2 Miles East on State Hwy. 300 (sign)
20 Miles East of Lancaster—25 Miles West of Philadelphia.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS
PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIA I:

Apple-Valley, Min. 55124 — 7707 147St.
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue
Passaic, N.J. — 176 Market Street
Paterson, N.J. 07505 — 60 Broadway
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th. St.
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street
Trenton, N.J. 08620 — 4 Quay Court

Tel.: 612-432-7083
AL 4-5456
CH 3-2583
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
374-6446
GL 8-2256
246-9473
FO 3-8569
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
345-2028
PO 3-4818
GL 5-9586
HU 1-2750
FI 6-1571
PL 6-6766
432-5402
441-4712
SW 8-2868
RI 3-0440
609-585-4867

PRANČIŠKONAI MALONIAI KVIEČIA VISUS ATOSTOGAUTI PAS JUOS KENNEBUNKPORTE

Atostogų sezonas: liepos 4-rugsėjo 6

PRANČIŠKONŲ VASARVIETĖ TURI VISUS PATOGUMUS

Kambarių pasirinkimas įvairus. Maistas geras. Aplinka graži — prie pat Atlanto. Maudymosi baseinas, teniso aikštė, kavinė. Gausūs kultūriniai renginiai: koncertai, literatūros vakarai, paskaitos, dailės parodos. Taip pat skaitykla, biblioteka...

KAINOS VISIEM PRIEINAMOS. INFORMACIJAI ADRESAS:

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

VISIT LITHUANIA WITH UNION TOURS

Leader in Travel to Eastern Europe since 1931

AIR FRANCE

5 Nights Vilnius — 1 Night Moscow — 7 Nights Paris
Depart New York June 10 — Return June 24
Total Price: \$1,099.00 \$140.00

SAS

1 Night Moscow — 5 Nights Vilnius — 1 Night Copenhagen
Depart New York Sept. 19 — Return Sept. 27 \$780.00
Depart New York Oct. 3 — Return Oct. 11 \$742.00
Single Supplement: \$75.00

Price includes: All flights, first class hotels with private bath based on double occupancy, transfers and baggage handling, all meals in USSR (Continental Breakfast elsewhere), city sightseeing tour of Vilnius and Paris, English speaking guide in USSR.

(Air fares subject to changes and/or government approval.)

UNION TOURS INC.
6 EAST 36TH STREET
NEW YORK, N.Y. 10016

(212) 679-7878

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Gegužės 19	779	Rugsėjo 22	779
Birželio 10	1099	Spalio 27	745
(dvi savaites)		Lapkričio 17	679
		Gruodžio 15	679

PRAŠYKITE BROŠIŲRŲ

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
(212) 769-3300

SAV. ROMAS KEZYS

KELIONĖ Į LIETUVĄ

Išvykstama iš New Yorko liepos 21
Grįžtama į New Yorką rugpjūčio 5

Kelionę organizuoja American Express Co. Kelionės metu 2 dienos praleidžiamos Rygoje, Latvijoje, 8 dienos Lietuvoje (5 dienos Vilniuje ir 3 dienos Druskininkuose), 2 dienos Leningrade, 1 diena Maskvoje.

Kelionės kaina \$1,292.24.

Už šiuos pinigus įskaitoma kelionė lėktuvu turistinėje klasėje arba geležinkeliu pirmoje klasėje, pirmos klasės viešbutiai (du kambariai), trys valgiai kiekvieną dieną, miestų aprodymas. Jei norima gauti privatų kambarį, bendra kelionės kaina \$1,422.58.

Darant rezervacijas, įmokama \$100.00 nuo kiekvieno keleivio. Galutinai užmokama iki birželio 30. Čekiai išrašomi American Express Company vardu. Dėl informacijų ir rezervacijų kreiptis adresais:

Mr. Charles Sarpalis
Box 520 Route 15
Baltimore, Md. 21220
Tel. 301 335-4478

arba
Mrs. Donna Foiles
American Express Company
23 West Baltimore St.
Baltimore, Md. 21201
Tel. 301 539-7300

wavecrest

INDOOR HEATED POOL

SAUNA!

TENNIS & GOLF

HORSEBACK RIDING!

OUTDOOR POOL!

SEAVIEW COCKTAIL LOUNGE

& RESTAURANT

MILES OF BEACH TO JOG!

APARTMENTS, ROOMS,

COTTAGES

WHERE YOUR SPRING

VACATION WILL SHOW

FOR THE REST OF THE YEAR!

Dept. F, Montauk, L.I., N.Y. 11954
(516) 668-2141 (516) 668-2864

LOCATED ON AN ISLE OF PLEASURE:

Dering Harbor Inn

Shelrer Island, Long Island:

Overlooking Peconic Bay, a delightful Inn brings you the charm of Martha's Vineyard and Nantucket at less than 2 hours away from New York City

Escape to Our Spring Weekend Special

\$30

Per Day
Per Person
incl. tax

STARTING MARCH 26-27
Breakfast & Dinner incl. daily (based on double occ.)
ENTERTAINMENT FRI. & SAT. NIGHTS.

Enjoy sumptuous food from one of the finest restaurants on Long Island. All Resort Facilities Available. Complete Catering for Banquets, Weddings, Conferences, & Parties.
Sandy beaches and nearby Country Club.

Golf Course, Private tennis on premises, color TV in every room.

Dering Harbor Inn Shelter Island, N.Y. 11965

Information & Brochure: Tel. (516) 749-0900

TORONTO, ONT.

DAIL. A. TAMOŠAIČIO ŠVENTĖ

Toronto lietuviams paskutiniu laiku ypač netrūksta kultūrinių pramogų. Dailininkų parodos, vaidinimas, tautiniai šokiai ir įvairūs minėjimai čia rengiami vienas po kito.

Dail. Antano Tamošaičio 70-ties metų sukaktuvinis pagerbimas vyko kovo 13 Lietuvių Namuose. Toronto LB pirm. V. Birieta įdomiai svečiam pristatė H. Nagį ir pakvietė jį atidaryti jubilato parodą. Nagys sumaniai iškelė bevardžių liaudies menininkų reikšmę lietuviškam folklorui. Pavaizdavo, kaip Tamošaitis tą liaudies meną pajuto, suprato ir jo formą įgyvendino savojo tapyboj ir grafiko.

Po H. Nagio kalbėjo pats jubilatas. Papasakojo, kaip rinko liaudies meną ir jį pamilo. Dar apžvelgė savo kūrybos žingsnius Lietuvoj ir išeivijoje.

Po parodos atidarymo ir apžiūrėjimo apie 400 svečių suėjo į Mindaugo menę. Čia jų laukė vynas ir karšta vakarienė. Prie garbės stalo sėdo jubilatas su žmona ir kvietieji svečiai. Maldą sukalbėjo kun. P. Gaida.

Po vakariinės rašytojas Jurgis Jankus iš Rochester, N.Y., skaitė ilgesnį paskaitą ir iškelė Tamošaičio nuopelnus liaudies meno srity ir meninėj kūryboj. Dar jubilatą sveikino lietuviškų organizacijų atstovai. Gauta sveikinimų ir raštų.

Meninę programą atliko Toronto šokių ir dainų grupė Gintaras ir sktn. Stepono Kairio muzikinis vienetas. Solistė V. Žiemelytė padainavo porą kūrinių, o Nagys paskaitė šių dienų Lietuvos poetų keletą eilėraščių.

Pabaigoj ilgesnį žodį tarė pats

sukaktuvininkas. Padėkojo rengėjams ir svečiam. Papasakojo įdomesnių nuotrupų iš savo kūrybos ir gyvenimo.

Iškilmes ruošė 40-ties asmenų komitetas. Vykusiai jas pravedė Irena Šernaitė-Miklejohn. Svečių tarpe buvo asmenų iš Chicago, Detroito, Hamiltono, Otawos, Montrealio ir kitų vietovių.

Minėjimas su parodos atidarymu ir apžiūrėjimu užtruko apie septynetą valandų.

Paroda ir poezija

Prisikėlimo parapijos parodų salėj kovo 27 įvyko dail. Viktoro Vizgirdos tapybos kūrinių paroda ir Tėv. Leonardo Andriekaus, OFM, poezijos vakaras.

Parodoj buvo išstatyti 28 kūriniai. Toronte gyvenęs dail. Telforas Valius išsamiai apžvelgė Vizgirdos tapybą Lietuvoj ir išeivijoje. Paminėjo, kad jau nepriklausomaj Lietuvoj visuomenė pastebėjo, kad Vizgirdos tapyba yra kitokia, negu kitų, realistų. Tokia "vizgirdiška" ji yra ir šiandien.

Po T. Valiaus trumpą žodį tarė pats dailininkas.

Parodą aplankė dail. A.A. Tamošaičiai, dail. Dargis su žmona, rašytojas J. Jankus su žmona iš Rochesterio ir daug torontiškių.

Į Tėv. L. Andriekaus poeziją įvadą padarė Tėviškės Žiburių redaktorius kun. P. Gaida. Jis išsamiai apžvelgė Andriekaus poeziją. "Už vasaros vartų", tik ką iš spaudos išėjusiam rinkiniui, aptarti pakvietė patį autorį. Šis įspūdingai paskaitė ir nuosekliai aptarė paskaitytus eilėraščius. Rimtis ir susikaupimas vyravo auditorijoje. Įdomu buvo klausyti, kai autorius aiški-

no, kokios jėgos sukėlė jo kūrybos jausmą tam ar kitam eilėraščiui ir kas tuo ar kitu poeziijos posmu norėtą pavaizduoti.

Koncertas ir pranešimai

Danutė ir Juris Mazurkevičiai buvo koncertmeisteriais, o Aušra ir Jonas Jurašai — pranešėjais kultūrinėj šventėj, surengtoj Anapilio salėj balandžio 11.

Koncertmeisteriai sugrojo Lekterio ir Mozarto sonatas dviem smuikais. Po to atliko Sarasate ir Vivaldi kompozicijas, fortepijonu palydint muz. Govėdui. Danutė su Govėdu dar atliko Dvariono elegiją ir Veniavskio polonezą.

Dalyviai buvo nepaprastai sužavėti koncertu ir negailėjo plojimų.

Po pertraukos kalbėjo Jurašai, neseniai atvykę iš okupuotos Lietuvos.

Jonas Jurašas kalbėjo apie kultūrininkų buitį šiandieninėj Lietuvoj. Menininkas, anot jo, esąs tiesos reiškęjas ir kartu tironijos teisėjas. Apeliavo į išeiviją padėti lietuviams kultūrininkams, norintiems išvykti iš Lietuvos. Jiem nėra vietos Lietuvoj, jie yra viduje išvietinti, kaip pokario lietuviai buvo išvietinti visame pasauly.

Po jo kalbėjo redaktorė Aušra Jurašienė. Ji daugiau liėtė dailininkų — tapytojų, grafikų ir skulptorių gyvenimą. Pasakojo, kad jie negalį išlieti savo kūrybos sielos, nes socializmo rėmai nepriima jų kūrybos.

Smuikininkus ir pranešėjus klausytojam pristatė Anapilio

tarybos pirm. mokyt. A. Rinkūnas. Jam padėjo p. Žiūraitis. Invokaciją sukalbėjo klebonas kun. P. Ažubalis. Šventėj dalyvavo apie 600 asmenų. Užbaigta tautos himnu.

Du bankeliai

Toronto lietuviai turi du bankelius. Parama kitais metais švęs 25-rių metų sukaktį, o Prisikėlimo — varo jau 14-tus metus.

Prisikėlimo bankelio pirmininku yra S. Cepas, o Paramos — V. Aušrotas. Prisikėlimo kooperatyvo centrinė įstaiga ir jos skyrius Anapily atlieka operacijas ir sekmadieniais.

Kovo mėnesį kiekvienais metais metiniam narių susirinkime pateikiama metinė apyskaita ir diskutuojama bankelių veikla. Iš šiemet pateiktų apyskaitų matome, kad 1975 gruodžio 31 Paramoj lietuviai turėjo pasidėję 11,365,875 dol., o Prisikėlimo kooperatyve — 8,521,774 dol. Taigi Toronto lietuviai abiejose bankeliuose laiko beveik 20 milijonų dolerių. O kiek jie dar laiko pinigų Kanados bankuose? Kiek vertinamas jų kilnojamas bei nekilnojamas turas?

Iš to tektų daryti išvadą, kiek šio miesto lietuviai yra darbštūs ir apskrūs. Atvykę prieš 25-rius metus, tvirtai čia įsikūrė ir buvo pajėgūs aprūpinti ne tik save, bet įsigijo ir išlaiko tris milžiniškas tautines tvirtoves: Prisikėlimo ir Anapilio parapijas bei Lietuvių Namus.

L.a.

Demokratų partijos platformos sudarymo komitetui lietuvių nuomones taip pat pareiškė ir lietuvių demokratų atstovai: Regina Žymantaitė ir Antanas Varnas (d.), New Yorko Altos pirmininkas. Kairė — demokratų tautinio komiteto pirmininkas Andrew Valuchek, už Žymantaitės — Rhode Island gubernatorius Philip Noel, vadovavęs platformos apklausinėjimui.

CHICAGOJ

Autografas ekrane
Kun. A. Kezio filmo
"Sala" premjera

Chicagoj, Jaunimo Centro salėj, sausio 6 buvo pademonstruotas dviejų dalių spalvotas garsinis filmas "Sala", vaizduojąs Los Angeles lietuvių gyvenimą ir jų veiklą.

Kun. Algimantas Kezys, SJ, yra žymus fotografas. Jo nuotraukos dažnai spausdinamos įvairiuose amerikiečių žurnaluose. Jau keletas metų, šalia fotografijos, jo dėmesys yra kreipiamas į lietuviško gyvenimo filmų gamybą. Jau yra susukęs ne vieną filmą iš mūsų žymesnių asmenų veiklos.

Pirmojo "Salos" dalyrodomas Los Angeles lietuviškų organizacijų gyvenimas. Čia stebim lietuvišką radiją, skautus, šokių grupes, parapijos chorą, lituanistinę mokyklą, Balfą ir kitas organizacijas. Antrojo daly matome savo veiklą pasižymėjusius asmenis, išryškinant jų aplinką, jų siekius ir kūrybą. Pro žiūrovų akis praslenka poetas B. Brazdžionis, komp. Br. Budriūnas, solistai B. ir R. Dabšiai, A. Pavasaris, F. Korsakaitė, S. Klimaitė, rašytojai J. Švaistas, J. Gliuda, A. Norimas, P. Orinitaitė, dailininkai J. Rimša, komp. G. Gudauskienė, muz. R. Apeikytė, aktoriai J. Kaributas, Rūta Kilmonytė-Lee su motina, Lietuvos gen. konsulas dr. J. Bielskis, žurnalistai Br. Raila, J. Kojelis ir daugelis kitų.

Filmas tęsiasi nepilnas dvi valandas. Los Angeles — tai sala, kurioj vyksta lietuvių kultūrinis gyvenimas.

Miestas paskendęs nakties tamsoj. Toli šviečia ir spindi

MINDAUGO PILAITĖ
HARTFORDO SPAUDOJE

Hartford, Conn., dienraštis The Hartford Times kovo 21 įsidėjo redakcijos nario Charles Lafreniere straipsnį apie Lietuvos karaliaus Mindaugo pilaitę Putname, Conn.

Straipsnio autorius pirma pasakoją, kas tas Putnamas, kas tos lietuvaits seserys, vienuolės. Jų vienuolyno artumoj stovi pilaitė, skirta Lietuvos karaliui Mindaugui pagerbti. Tą pilį pastatė kun. Stasys Yla. Autorius supažindina su kun. Ylos istorija, kad jis buvo koncentracijos stovykloj nacių Vokietijoje, kad yra daugelio knygų autorius. Norėdamas atžymėti Mindaugo mirties 700 metų sukaktį (karalius buvo nužudytas 1263), kun. St. Yla 1961 pradėjo statyti šią pilį iš lauko akmenų.

Straipsnio autorius toliau pasakoją Mindaugo istoriją ir kas šioj pilaitėj vaizduojama, kokios čia mozaikos, altorius, vitražinis langas, kaip dar nori pilaitę pagražinti.

Straipsnis pailiustruotas penkiom nuotraukom. Vienoj matome, kaip kun. St. Yla aiškina mozaiką, kitur kalbasi su korespondentu, dar kitur matome pilaitės vaizdą iš lauko, prie durų stovintį patį pilaitės statytoją.

M. Petrauskienė

žiburiai. Žmonės nepasotinamai veržiasi į šviesą, didindami kamertoną virpėjimą, pagreitinami judesius, padidindami vakaro šviesų žerėjimą ir spindėjimą.

Sukant šį filmą, kun. A. Kezį lydėjo entuziazmas. Jis surado būdą nugalėti ir dideliem šio filmo materialiniam sunkumam. Su savo stambia auka į pagalbą atėjo inž. Gasparas Kazlauskas, kuris čia turi savo geležies suvirinimo įmonę "Arc".

Kezys — plati, šakota ir turtinga asmenybė. Ne tas žmogus vargšas, kuris neturi nė cento, bet tas, kuris neturi svajonių. Svajonių ir fantazijos iš Kezio galima pasiskolinti.

Filmas "Sala" priskirtinas prie meninės dokumentacijos filmų. Jis turi ir kai kurių trūkumų, kurių specialistas surastų daugiau, negu čia mano nurodyta. Pvz., kai kurie sinchronizacijos trūkumai (atgimintas garsas ir jį atitinkas vaizdas ekrane turi būti griežtai suderinti laiko atžvilgiu). Kai kuriose vietose garsiniai efektai nenatūralūs ir deformuoti. Sumanymas antrojo filmo daly suminėti asmenų finalinę sceną užbaigti tos pačios rūšies gamtos peizažą apie 15 kartų, būtent — besidaužančiomis ir Kalifornijos uolotus krantus bangomis, labai geras, bet jo negalima priskaityti prie filmo teigiamybių, nes jis sukelia monotonomą. Jei šis vaizdas būtų panaudotas bent du kartus ir filmo finalinėj scenoj, būtų buvęs pasiektas stipresnis įspūdis.

Filmas vertas visų dėmesio.
Antanas Nakas

PADEKA

Mirus mūsų mylimai Mamytai, Uošvei ir Senelei
**MICHALINAI
BRASIŪNIENEI**

vasario 18, nuoširdžiai dėkojame visiem giminėm, draugam ir pažįstamiem, užjautusiem mus skausme, lankiusiem velionę, užprašiusiem mišias už jos sielą, užjautusiem kultūros Židiniui ir puošiusiem jos karstą gelėmis.

Gilial dėkojame Angelų Karalienės parapijos kun. V. Pikturai, atlikusiam religines apeigas koplyčioj, aukojusiam iškilmingas mišias, asistuojant Tėvui P. Baltakiui, OFM, kun. J. Pakalniškiui, kun. A. Petrauskui, ir palydėjusiam velionę į Gate of Heaven kapines Hanover, N.J. Dėkojam laidotuvių direktorei Marytei Šalinskienei už nuoširdų ir tvarkingą laidotuvių tvarkymą.

Ypatinga padėka mūsų mieliem Bičiuliam Stasiui ir daktarei Irenai Giedrikiam, daktarui J. ir Irenai Dičpinigaičiam, daktaram Antanui ir Janinai Snieskam, mūsų šeimą globojusiem mūsų skausme.

Nuoširdžiai dėkojame visiem kitiem, bet kuo prisidėjusiem ir mus užjautusiem.

Lindinti duktė
Pelagija Leveckienė ir šeima

Dail. Antanui Tamošaičiui, kuris šventė 70 metų sukaktį, rengėjų vardu S. Balsienė įteikia dovaną — knygą.

ŽINIOS APIE KELIONES Į LIETUVĄ
1976 VASARAI PARUOŠTOS DVI
PROGRAMOS:

Pirma kelionė: LIETUVA IR NORVEGIJA

Leningrade 2 dienos, Vilniuj 5 dienos, Maskvoj 2 dienos
Norvegijoje 4 dienos.

Išvykstama iš JAV ir Kanados birželio 16 ir 30, liepos 14. Birželio 14 ekskursiją palydės aktorius Vitalis P. Žukauskas.

Antra kelionė: LIETUVA IR LENKIJA

Varšuvoj 3 dienos, Krokuvoj 2 dienos, Vilniuj 4 dienos, Druskininkuose 2 dienos, Vilniuj 1 diena, Varšuvoj 1 diena.

Išvykstama iš JAV ir Kanados birželio 20, liepos 4 ir 18, rugpjūčio 8, rugsėjo 5 ir 19.

Dėl rezervacijų kreiptis:

BALTIC-AMERICAN
HOLIDAYS

BY

ROBERT J. ELLYN TRAVEL INC.

501 FIFTH AVENUE (at 42nd Street)
SUITE 1605
NEW YORK, N.Y. 10017
Tel. (212) 687-0250

BONNIE BRAE**EDUCATIONAL-VOCATIONAL TREATMENT CENTER**

Our program focuses on the growth of our young people to increase their knowledge about self, others and the realities of a democratic society.

Our goal is to return young people to their families and communities with a greater feeling of self worth, a sensitivity to others and direction for his life.

BONNIE BRAE

Valley Road
Millington, N.J. 07946

201-647-0800

Mrs. Ruth E. Walsh, Executive Director
Michael J. Wiernasz, ACSW, Program Director

WEAVER'S STORE

YARNS FOR
WEAVING, KNITTING,
CROCHETING
AND ACCESSORIES
SPECIALIZING IN
CAMP ASSORTMENTS
271 AUBURN STREET
NEWTOWN, MASS. 02166
(617) 965-4089

MERRY MERMAID

RESORT MOTEL
AT THE HEAD OF THE HARBOR

- EFFICIENCIES
- HEATED POOL
- PRIVATE BEACH
- AIR COND.-HEATED
- FREE TV
- WALK TO ALL FISHING
- FISHING JETTY

WELCOME

Sports Fishermen
and Families

WRITE FOR BROCHURE Z
PHONE 516 688-2251 WEST LAKE DRIVE,
MONTAUK HARBOR, N.Y.

**ANNOUNCING THE FORMATION OF
THE JOE KUBERT SCHOOL OF
CARTOON & GRAPHIC ART**

A two year institution approved in principle by
the Dept. of Education of the State of New Jersey
The "telegraphic" approach to the commercial
art media. Limited Enrollment. For further details
write THE JOE KUBERT SCHOOL
P. O. Box 894, DOVER, N.J. 07801

Deer Meadow Campground

(814) 927-8125 Cooksburg, Penna.

Facilities and Attractions:
• 600 Sites • Electric, water, sewer hookups
• Hot showers • Flush toilets
Dumping stations • Tables, firewood &
fire rings • Store • Recreation shelter
• Pavilion • Miniature golf • Horseshoes
• Volleyball • Shuffleboard • Playground
• Bicycle riding • Swimming, riding stables
• nearby • Hiking & Snowmobile trails
• Pets on leash
Barn available for dancing

Season Dates: Monday after
Palm Sunday through mid-December

CAMP FATIMA

Gilmanton I. W., N.H. 03837

Boys 7-15
June 27-Aug. 21
\$175-2 weeks
\$650-Season
Contact: Box 1078 D
Concord, N.H. 03301
603-224-1285

DEXTER PARK

PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

TRIPLEBROOK

FARM CAMPGROUND

OPEN ALL YEAR
MODERN FACILITIES—NO PETS
LOCATED 3 MILES WEST OF
HOPE NEW JERSEY
Hiking—Relaxing—Wading
Boating—Nature—Free Hot
Showers—Flush Toilets
Laundromat—Dumping Station
Mini-Bike Trail off Campground
Camp Store
For Reservations Write:
Clarence LaBorre
RFD 1, Box 38,
Blairstown, N.J. 07825
(201) 459-4079

CAMP SAINT BENEDICT

Newton, New Jersey

60 miles north of N.Y.C.

For boys: 7 - 15

8 weeks: June 26th - August 21st

\$80 per week — two week minimum — brothers' discounts
Conducted by Benedictines of St. Paul's Abbey
500 acres of natural woodland — qualified staff — all sports
— swimming instructions — canoe trips — horseback riding
— rifles — archery — camping out — nature hikes —
astronomy.

Accredited by American Camping Association

Write: Br. Luke O'Connell, OSB — Dept. F, St. Paul's Abbey,
Newton, N. J. 07860

FITTERS

1st class for ASME Code
tanks and heat ex-
changers for our new
Chester plant Good pay,
fringe benefits. Apply
between 8 AM and 3.30
P.M. at:

Old Dominion
Iron & Steel Co.

13200 Ramblewood Drive

Chester, Va.

OVERTIME AVAILABLE
Equal Opportunity
Employer

**Old Dominion
Iron & Steel Co.****DISCOVER THE NEW**

BASS RIVER KOA
The Setting of a State Park with All
the Comfort and Convenience of a Resort
15 minutes from free ocean beaches
Seasonal Available

609 296-9163

BASS RIVER KOA
P.O. BOX 242 TUCKERTON, N.J.

FERRY BOAT

CAMPSITES

Historical Ferry—150 Years
in Operation
Camping—Boating—Fishing
Quiet and Peaceful
On the Scenic Susquehanna River
Ph: (717) 444-3200
2 MI. S. ON US HWY. 11 & 15
LIVERPOOL, PA. 17045

O'KEEFFE MOVERS

LOCAL & LONG DISTANCE OVERSEAS SHIP-
MENTS QUEENS TEL. NO. 525-4342 516 294-
0677 MEMBER OF L.I. MOVING & STORAGE
ASSN. FLORIDA CALIFORNIA TEXAS ICC NO.
93463 (AGENTS FOR AMERICAN VAN LINES)
"WITH ALL OUR MITE, WE DO IT RITE!"
388 PENINSULA BLVD., HEMPSTEAD, N.Y.
MEMBER OF L.I. MOVING AND STORAGE
ASSN.

DAN'S MOVING SERVICE

RATE 3 MEN VAN \$28 PER HOUR FLAT RATES
AVAILABLE 24 HOUR SERVICE LICENSED
INSURED DAILY TRIPS TO AND FROM: STATEN
ISLAND, NEW YORK CITY WESTCHESTER &
LONG ISLAND ALSO SPRING CLEANUP
SPECIALIZE BASEMENTS ATTICS CELLARS &
GARAGES CALL (516) 589-5894

D & R

MOVING & STORAGE

ICC NO. 73828

FLORIDA CALIFORNIA TEXAS
LOCAL & LONG DISTANCE SPECIALISTS
SERVING ALL NASSAU, SUFFOLK & QUEENS
FIREPROOF WAREHOUSE PACKING PIANO
MOVING COMMERCIAL HOUSEHOLD TRUCKING
FREE ESTIMATES
678-2732

3531 Lawson Blvd., Oceanside

Queens Tel. 212 347-2213

SMITH MT. LAKE**CRAZY HORSE
CAMPGROUNDS**

- Swimming Pool
- Boat Slips—Dock—Ramp
- Campers Store—LP Gas
- Laundromat
- Dump Station
- Boat Rentals with Motors
- Canoes and Paddle Boats
- Tiled Restrooms—Hot Showers
- Miniature Golf
- Basketball and Volleyball Court
- Pavilion for Planned Activities
- Full Hookups
- Pull Thru Sites
- Recreation Room—Playground
- Lake Swimming and Fishing

Located: 13 mi. S. of Moneta on Rt. 122
—turn left on Rt. 616—6 mi. to entrance.

ON SITE CAMPER RENTALS
DAY VISITORS—GROUP PICNIC
TRAILER & BOAT STORAGE

Write: Karl & Carole Kuhn
Rt. 1, Box 178A
Moneta, VA 24121
Phone: 703 721-2792

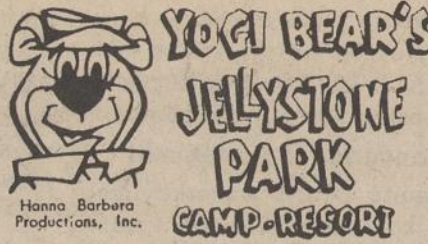

Lietuviško stiliaus paminklų
sukuriami ir veltui pristato-
mi į visas kapines New York,
New Jersey ir Connecticut
valstijose

**Fasolino
Memorials CO.**

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta
Gausi parodų salė

Harper's Ferry, West Virginia

A Full Facility Park

Bicentennial Area
Horse Racing
Outdoor Historical Drama
Harper's Ferry National
Historical Park
2 Arts and Crafts Festivals
1 Hour by Amtrak Rail Service
to Washington, D.C.

Box 97, Harper's Ferry, WV 25425

Phone: (304) 535-2221

**R.P.M. AIR CONDITIONING
& REFRIGERATION
SERVICE COMPANY**

1257 East 84th Street

Brooklyn, N.Y. 11236

Propr: Rick Macdonaldi

Telefono: (212) 531-8794

CAMP BLAZING TRAIL

DENMARK, MAINE

GIRLS 10-17 JULY 5 — AUG. 30

WRITE: 140 CLARENDON ST. BOSTON, MASS

02116 TELEPHONE: 617 536-7940 EXT. 15

**F & L MOVING &
STORAGE**

LOCAL & LONG DISTANCE FREE ESTIMATES
FULLY INSURED PACKING & CRATING ALL
MATERIALS FOR YOUR MOVE COURTEOUS &
DEPENDABLE SERVICE 516 295-4037 212 471-
3923 365 WESTMINSTER RD., CEDARHURST
LICENSE NO. 1605

BOOKERS REPAIR SHOP

COMPLETE AUTO REPAIRS ROAD SERVICE AND
TOWING EXPERT MECHANICS N.Y. STATE
INSPECTION STATION OPEN 7 DAYS A WEEK
CALL 864-9556 OR 864-8638

VALLEY BROOK

School of Horsemanship

Southwick, Mass.

Hunt seat equestrian program for girls 8-16
Professional qualified riding masters, spacious
indoor arena, hunt course, horse shows. WSI
pool instruction crafts tennis 150 acres wooded
trails and beautiful grounds.
3 weeks \$450; 6 weeks \$875 July 11 to August 21
Brochure: Priscilla Davano College Highway,
Southwick, Mass. 01077 Tel. (413) 589-3223
10TH YEAR

CAMP GOOD NEWS ON CAPE COD

Separate campus for boys & girls 6-16 42nd
season, same management, 207 acres. Sports,
trips, swimming, canoeing, sailing, handcrafts,
tennis, tutoring. Teenage programs. Resident
M.D. & R.N. We aim to build Christian character.
3 1/2 weeks \$300., 7 weeks \$550. Write Chaplain
Wyeth Willard Box 302, Waltham, Mass. 02154. Tel.
617 893-3087.

STATE WIDE PALLET COMPANY

1697 Bridge Street Rahway, N.J.
PALLET NEW, USED OR RECONDITIONED
REPAIRING IS OUR SPECIALTY ALSO ON SITE
REPAIRING CALL 201 574-0615

JAMES WHITE
FLOOR WAXING —
FOR HOMES AND OFFICES
CALL 516 623-2280
WE TAKE PRIDE IN OUR WORK

**ROYAL
ATLANTIC**

BEACH RESORT

100 UNITS DIRECTLY ON OCEAN

- Private Beach—WALK TO TOWN
- Luxurious Accommodations
- Free Continental Breakfast
- All rooms air cond., TV & Refrig.
- Golf & Tennis at Montauk Golf Club

LOW OFF SEASON RATES

P.O. Box 936 C D
MONTAUK, N.Y. 11754
(516) 668-5103-5104

HOUSEKEEPER

Ieškomsaėiminkė. Atskiras kambarys, televizija,
vonia. Great Necke gražas namai su baseinu.
Du mokyklinio amžiaus vaikai. Geras atlyginim-
as. Reikia mokėti anglų kalbą. Referencijos. Dėl
pasimatymo skambinti (516) 487-4372

J & S KITCHEN CABINETS
COMPLETE KITCHENS REMODELED
INCLUDING PANELING, DROP CEILINGS,
COUNTER TOPS, PLUMBING
COMPLETE SERVICE AT LOW PRICES
(212) 848-9063

DON'T READ THIS AD

unless you wish to sell your diamonds, gold,
estates for the highest prevailing prices to a
private individual. Can't come to my office in
Plainview? I'll visit you. Call anytime includes
evenings & Sunday. Mr. Jerold 516 433-4124.

PAINTING & CARPENTRY

Large & Small; All Type, Interior-Exterior Quality
Workmanship Bldg. Landlord Special Rates Also
Commercial Residents Reasonable Rates Free
Estimates Call VINCENT BRONX, N. Y.
(212) OL 4-0857

DELTA TERMITE CONTROL

FREE INSPECTION — NO OBLIGATION
ANY PROBLEM ANY AREA TREATED \$79.95
UP TO 10 LINULAR FT. 212 994-3884 516 249-3127

MUNDANO GROCERY

OPEN 6 DAYS A WEEK FROM 6:30 AM TO 6:30 PM
FINEST OF GROCERIES WE DELIVER
1587 THERRIOT AVENUE BRONX, N.Y.
CALL TA 9-9334

MAPLE ROCK CAMP SITE

TENT AND TRAILER
CAMPER PARKING SPECIAL RATES FULL
HOOKUPS OPEN ALL YEAR THEATRES, ATTRACTIONS —
HEATED GAME ROOMS HEATED REST ROOMS —
SPECIAL GROUP RATES RT. 715 2 1/2
MIN. OF TANNERVILLE PHONE: 717 629-0100

H & R LAWN

MOWER SERVICE
643 SAWMILL RIVER ROAD
ARDSLEY, N.Y.
CALL (914) 693-2300 ASK FOR RALPH

WHEATLY HEIGHTS

SERVICE CENTER
GENERAL AUTO REPAIRS ROAD SERVICE
TIRES BATTERIES & ACCESSORIES STRAIGHT
PATH OLD COUNTRY ROAD WYANDANCH, N.Y.
TELE: (516) 643-9610 ASK FOR JOE

HOUSE OF SERENA

Stairway to Sobriety
WE REHABILITATE ALCOHOLICS CALL 914
MA 9-8823 MR. JOSEPH LO PICCOLO DIRECTOR

(516) 872-0091 (516) 872-0016

"FREE ESTIMATE"

MR. TREE
TREE REMOVAL LANDSCAPING PRUNING
STUMP REMOVAL TOPPING MOVING CLEAN UPS
BUT NOT YOUR POCKETS
LICENSED INSURED

FRANCINE'S BRIDALS

WE HAVE EVERYTHING FOR THE BRIDE AND
BRIDES MOTHER LATEST FASHIONS AT
DISCOUNT PRICES
404 MAIN STREET CENTER MORICHES, L.I.
CALL (516) 878-2324

A.M. QUICK WAY PIZZA

OPEN 7 DAYS A WEEK TILL 2 A.M. THE BEST
PIZZA AND HOT HEROS SLICE. 50c LARGE PIE
\$3.75. SMALL PIE \$3.25. SICILIAN \$5.00. WE
DELIVER CALL 339-9888 934 KINGS HIGHWAY,
BKLYN. ASK FOR ALFREDO & CLAUDIO

MARIO'S

AUTO INSPECTION SERVICE
MARIO DE SANTIS PROP. COMPLETE BRAKE
REPAIRS FRONT END WORK ELECTRICAL WORK
TUNE UPS OUR SPECIALTY AUTO REPAIRS
SKILLED MECHANICS SHELL BAY ROAD
MAYVILLE, OPP. EXIT OF STATE INSPECTORS
PHONE 609 465-5607 CAPE MAY COURT HOUSE

CEE — BEE
OIL BURNER SERVICE AND INSTALLATION
COMMERCIAL INDUSTRIAL RESIDENTIAL
BOILER CLEANING AND INSTALLATION
CALL 862-9298 MR. BROWN

HILL'S THE FRIENDLY RESORT
FOR NICE PEOPLE P.O. BOX 631 CALICOON
CENTER, N.Y. 12724 TIME TO MAKE PLANS FOR
DECORATION DAY WEEKEND SPEND IT WITH US!
YOU'LL LIKE IT! BROCHURE AND RATES ON
REQUEST WRITE OR CALL 914 482-4729

AVE MARIA GIFT SHOP
58-26 CATALPA AVENUE RIDGEWOOD, QUEENS
OPEN 7 DAYS A WEEK
WE HAVE THE FINEST OF GIFTS
CALL 366-7193 MR. JOE FINGER

E.S. PAINTING
CORNICES WINDOWS FIRESCAPES \$25 PER
BASKET, 2 COATS, SCAFFOLD LIC. FULLY INS.
FREE EST. COMMERCIAL PRIVATE HOMES
ROOFING WATERPROOFING 680-0470 OR
259-5802

SAM'S HOME IMPROVEMENT
Carpentry, Paneling & Roofing, Bathrooms,
Kitchens & Attics Complete Basements Free
Estimates — 212 846-3089

TERMITE KING
EXTERMINATING INC.
SERVING BKLYN, STATEN ISLAND AND QUEENS
AREA HOMES COMMERCIAL & INDUSTRIAL
PLACES WE TAKE PRIDE IN OUR WORK
CALL 439-8400 MR. GEORGE NELSON

**UŽEIKITE IR PAMATYKITE
SCHRAGER'S**

Moderniausias baldus!
GERIAUSIA RŪŠIS
ŽEMIAUSIOS KAINOS
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS
SCHRAGER'S

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai,
Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat
Kilimai, Lempas, Matracai, Vieniški Baldai

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),
New York City Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.
antradi. ir šeštadi. iki 6 val.
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

MUZIKA ATVELYKIO POPIETĖJ

LMK Federacijos New Yorko klubas balandžio 25 surengė tradicinę Atvelykio popietę. Kaip įprasta, popietėj būna dvi dalys — kultūrinė ir vaišės.

Pernai ir šiemet kultūrinė daly buvo koncertai. Abiem atvejais klubas surado dar niekur negirdėtus menininkus. Praeitais metais lietuviams pasirodė Danutė Pomerancaitė ir Yuri Mazurkevičius, abu smuikininkai, ir dainavo jauna solistė Angelė Kiaušaitė.

Šių metų popietėj buvo irgi nauji, tai čelistė Thirza Bendokas. Prie jos prisijungė pianistė Aldona Kepalaitė. Jos abi atliko popietės malonią ir gražią programą.

Pradžioj pianistė Aldona Kepalaitė paskambino du nedidelius Chopino kūrinius — Impromptu ir Scherzo. Ji taip pat pianu palydėjo ir čelistę.

Čelistę Thirza Bendokas pristatė klubo pirmininkė dr. Marija Žukauskienė, trumpai suminėdama, kas ji, iš kur. Šiuo metu ji studijuoja muziką Juilliardo konservatorijoje Manhattane. Šiais metais baigia.

Kilusi iš Conn. valstybės, gi-

musi netoli Waterburio, Conn. Tėvo tėvai buvo atvykę iš Lietuvos. Tėvas jau gimęs čia. Mirė prieš porą metų. Liko tik jos motina, kuri yra lenkiškos kilmės, čia gimusi. Tėvas palaikė ryšius su lietuviais, jaunoji čelistė moka keletą žodžių lietuviškai, vieną kitą išsireiškima.

Groja ji gražiai, įsigilindama į muziką ir ją įjaukdama. Tonas sodrus. Tikrai buvo malonu klausytis abiejų — čelistės ir pianistės atliekamų kūrinių. Čia girdėjome Paganini Contabile ir Schuberto ilgą sonatą.

Po koncertinės dalies buvo vaišės. Malda sukalbėjo tėv. Paulius Baltakis, OFM. Vidury salės buvo didelis papuoštas

vaišių stalas su tradiciniais Vėlykų valgiais. Buvo labai puikiai išmargintų margučių, daugybė valgių, pyragų. Viskas buvo parangta elegantiškai. Nuo vaišių stalo žmonės nešėsi valgių prie savo stalo, ten šnekučiavo su kaimynais ir užkandžiavo. Svečių buvo ir iš New Haveno, Hartfordo, ir iš New Yorko apylinkių. Tų svečių galėjo būti ir daugiau. (p.j.)

Atvelykio popietę Kultūros Židiny surengė LMK Federacijos New Yorko klubas. Prie gražaus vaišių stalo stovį rengėjos iš k. dr. Noakaitė, M. Noreikienė, G. Treimanienė, J. Vytyvienė, S. Skobeikienė, M. Žukauskienė, M. Klivečkienė, G. Donahue, E. Noakienė, V. Šileikienė, P. Ivašauskienė. Nuotr. L. Tamošaičio

Žurnalistą Kazį Obolėną prisimenant

Balandžio 20 suėjo 10 metų, kai mirė žurnalistas Kazys Obolėnas, daugelio laikraščių bendradarbis, redaktorius, leidėjas.

Buvo jis gimęs 1898 gegužės 22 Degutiškėje, Daugėlišio valsčiuje, Švenčionių apskr. Tai Vilniaus kraštas, kur lietuviškoji kultūra jau turėjo sąlyčio su lenkiškąja kultūra. Tai buvo žymu ir jo šeimoje. Jis pats pasakojo, kad jie buvo trys broliai ir visi skirtingomis pavardėmis. Gimėninė vadinosi Obolėvičiai. Jo vienas brolis ir buvo Obolėvičius, antras brolis pasidarė Jablonskiu, o jis savo pavardę sulietuvino — pasivadino Obolėnu.

Spaudoje jis bendradarbiavo nuo 1920 metų. 1924-30 buvo Trimito redaktorius, 1930-34 Mūsų Rytjaus redakcijos sekretorius, 1934-35 Kauno miesto savivaldybės pareigūnas spaudos reikalams, 1935-38 Mūsų Krašto redaktorius, 1938-39 spaudos korespondentas užsienyje. Nuo 1940 sausio 28 leido Savaitės žurnalą, kol atėjo sovietai. Žurnalą vėl atgaivino 1942 ir leido iki 1944.

Atsidūręs tremtyje, bendra-

darbiavo Mūsų Kelyje, Tėviškės Garsė ir k., 1946 suredagavo Wiesbadeneėjusių Tremtinių Žinių pirmąjį numerį, 1949-52 — Londoneėjusio Britanijos Lietuvio redaktorius, 1954 dirbo Vliko informacijoje, 1955-57 — Amerikos Balso lietuviškosios programos bendradarbis.

Rūpindamasis žurnalistų prieaugliu, jau 1925 su Matu Šalčium prie Trimito organizavo žurnalistų korespondencinius kursus, kelis kartus buvo Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyboje, eidamas įvairias pareigas.

WORCESTER, MASS.

Mokyklos pietūs

Aušros Vartų lituanistinės mokyklos tėvų komitetas gegužės 2 surengė pietus. Pelnas skiriamas lituanistinei mokyklai.

Pietuose dalyvavo ir sveikino Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Micūnas, MIC. Sveikino ir Worcesterio LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas. Įvertindamas mokytojų darbą, stud. A. Dabrilaitė ir B. Miliauskaitei LB vardu įteikė do-

1949 Londone įvyko iš komunistų pavergtų kraštų kilusių žurnalistų konferencija. Toje konferencijoje jis primininkavo lietuvių delegacijai.

Gyvendamas New Yorke, buvo dažnas Darbininko svečias, bendradarbis, mielai pasidalindavo savo ilgamete žurnalistine praktika.

Kai buvo Savaitės žurnalo leidėju, organizavo novelių konkursą, tuo norėdamas savo žurnalą praturtinti ir pakelti jo literatūrinį lygį. (p.j.)

vaną — I ir II tomą "Lietuvių literatūros istorijos".

Sveikino Maironio Parko pirm. K. Adomavičius. Iš Maironio Parko šiais metais gauta 300 dol. auka, pietum nemokamai salė ir laimėjimam dovana. Buvo ir daugiau aukojusių po 10 dol.

Mening dalį atliko mokiniai, vadovaujami mokytojų B. Miliauskaitės ir A. Dabrilaitės. Antroji programos dalis buvo skirta prisiminti R. Kalantai ir kitiem didvyriam, o trečioji —

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba, pirmoji sąjungos valdyba tremtyje, su svečiais iš Amerikos. Iš k. į d. H. Blazas, J. Vaidėlys, A. Braziulis, K. Obolėnas, J. Kardelis, viešnia A. Devenienė, A. Merkelis, svečias K. Baltramaitis, J. Cicėnas. Žurnalistų Sąjungos suvažiavimas įvyko 1947 rugpjūčio 30 Schweinfurte.

Viešpačiui pasiūkaukus pas save buv. mūsų mokytoją

T. JONĄ DYBURĮ,

mes, Šv. Antano gimnazijos auklėtiniai ir T. Jono draugai, reišklame užuojautą pranciškonams, drauge su jais liūdime ir užprašome už T. Jono vėlę gregorijoniškas mišias.

Donatas Aleksandravičius, Richmond Hill, N.Y.
Ričardas Baliūnas, Bethpage, N.Y.
Jonas Balkus, Brooklyn, N.Y.
Paulius Bičiūnas, Chicago, Ill.
Petras Bičiūnas, Chicago, Ill.
Petras Brazionis, Chicago, Ill.
Benediktas Budrevičius, Jupiter, Fla.
Gintaras Buivys, North Hollywood, Ca.
Antanas Dargis, Kearny, N.J.
Martynas Dargis, Kearny, N.J.
Juozas Gudinskas, Hamilton, Ont.
Ričardas Krulikas, Richmond Hill, N.Y.
Vytautas Mickevičius, Montreal, Que.
Vytautas Mikalauskas, Richmond Hill, N.Y.
Rimantas Ramonas, Linden, N.J.
Petras Striupaitis, Chicago, Ill.
Vytautas Vasiliauskas, Hemlock, N.Y.
Albert Yatkaukas, Fort Bragg, N.C.
John Yatkaukas, Yonkers, N.Y.
Romas Žemaitis, Newburgh, N.Y.

A.A. GEDIMINUI ŠIMUKONIUI

mirus, jo motinai Gražinai ir jos šeimai gilią užuojautą reiškia

Vyr. Židinietės

A.A. GEDIMINUI ŠIMUKONIUI

mirus, tėvams Gražinai ir Algirdui, broliui Algirdui nuoširdžią užuojautą reiškia

Birutė ir Vytautas Kidoliai

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5% %
- 1 year Term Deposit — 5% %
- Special Notice a/c — 5% %
- 2 year Term Deposit — 6% %

— All Accounts Compounded Daily —

IŠPARDAVIMAS

E.W. DECORATORS

87-14 Jamaica Ave.

Woodhaven, N.Y. Tel. (212) 441-0057

Big sale on custom made slipcovers, draperies, bedspreads, plastic covers & window shades.

All work done on premises.

If you bring in this ad, you will save \$5.00 on a sofa or 2 chair covers from our discount prices.

Closed on Saturday. Open on Sunday.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ

BOSTONO, MONTREALIO IR NEW YORKO

Dar yra vietų šiose grupėse:

LIEPOS 14 — \$1045.00	RUGSĖJO 16 — \$725.00
LIEPOS 28 — \$1045.00	RUGSĖJO 30 — 726.00
RUGSĖJO 1 — \$925.00	GRUODŽIO 22 — \$875.00

DVI NAUJOS GRUPĖS su Varšuva (4), Krokuva (2), Vilnium (5). Druskininkais (2)

Birželio 20 ir rugpjūčio 8 — kaina \$1136.60

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTASI!

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P.O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomoniene
Air Fares Subject to Changes and Government Approval
Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškvieltimo dokumentus

Gubernatūros rūmuose (State House) balandžio 26-30 buvo skirta lietuviams pasirodyti Massachusetts valstijos Bicentennial minėjime. Kiekvieną dieną vyko vis kitokia programa ir buvo vis kitas kalbėtojas. Kalbėjo kleb. kun. A. Baltrušūnas, kun. V. Valkavičius, kun. A. Kontautas, Joseph White, A. Chaplikas. Programoj dalyvavo smuikininkas I. Vasyliūnas, Jeronimo Kačinskio duetą ir kvartetą atlikę Berklee kolegijos profesorai, Brocktono vaikų choras ir kt. Buvo išdalinta daug kun. J. Prunskio paruoštų brošiūrų. Vyko liaudies drožinių ir lietuvių dailininkų paveikslų paroda. Buvo išstatytos fotografijos su pavadinimais iš visų lietuviškų parapijų Mass. valstijoje, daug lietuviškų ir labai senų knygų. Gubernatorius Michael Dukakis su štabu irgi atsilankė ir pasakė kalbą.

Chicagoj vykusiuose lietuviškos operos spektakliuose iš Bostono dalyvavo S. Santvaras ir E.J. Gaideliai. Ten buvo pastatyta J. Gaidelio opera "Gintaro šaly". J. Kačinskas, operos "Juodas laivas" autorius, irgi ruošėsi vykti, bet susirgęs nuo kelionės turėjo atsisakyti.

mamyčių garbei.

Mokytojos A. Dabrilaitė ir B. Miliauskaitė yra studentės, priklauso Worcesterio Lietuvių Organizacijų Tarybos valdybai, Bostono ateitininkų kuopai. A. Dabrilaitė yra skaučių vadovė, o B. Miliauskaitė dar šoka tautinių šokių grupę Žaibas.

Šiais metais mokykla išleidžia dvi abiturientes: L. Savickaitę ir G. Valiūskytę. Valiūskytė gyvena Providence, R.I., ir ją tėveliai per eilę metų kiekvieną šeštadienį veždavo į Worcesterio lietuvišką mokyklą, padarydami 80 mylių kelionę.

Tėvų komitetą sudaro: pirm. O. Pridotkienė, vicepirm. N. Pranckevičienė, sekr. I. Savickienė, išd. J. Miliauskienė.

-0-

Vartotų daiktų ir kitų dalykų išpardavimas, organizuojamas Moterų Sąjungos 5-tos kuopos, Šv. Kazimiero parapijos salėj įvyks ne gegužės 15, bet gegužės 22, šeštadienį.

J.M.

Nauja knyga — lietuviams ir nelietuviams — apie lietuvių tautos kovą už savąjį žodį!

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Juozas Vaišnora
Vertė Juozas Boley
Gausama
"Darbininke" — \$2.00
Kietais viršeliais — \$3.00

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židiny — šį sekmadienį, gegužės 16 d., 12 val. Mišios bus aukojamos už a.a. Vladą Baltrušaitį. Vaisėmis rūpinasi skautai. New Yorko ir apylinkės jaunimas kviečiamas dalyvauti.

Magdalena Galdikienė, iš Putnam, Conn., atvykusi į jos vyro vardo galerijos atidarymą Kultūros Židiny, yra sustojusi pas dr. A. Goeldnerienę, Flushing, N.Y. Grįždama iš galerijos atidarymo, nusilaužė dešinę ranką. Į Putnam grįš šį šeštadienį.

Už a.a. Tėv. Modestą Stepaitį, OFM, minint 14-tas mirties metines, pranciškonų koplyčioj gegužės 17 d. 7 val. ryto bus aukojamos mišios.

Tautos Fondo adresas yra pakeistas. Praeitą Darbininko vedamojo skiltyse pateko senas adresas. Naujas yra toks: Tautos Fondas, Post Office Box 21073, Woodhaven Station, N.Y. 11421.

Ramovėnai ir birutietės gegužės 22, šeštadienį, rengia žuvusių dėl Lietuvos laisvės ir savo mirusių narių minėjimą. Ta proga 10 val. ryto pranciškonų koplyčioj bus aukojamos mišios. Po mišių visi eina į kapus mirusiųjų kapų lankyti. Grįžus iš kapinių, Kultūros Židiny bus pabendraujamas ir kavutė. Visi nariai bei narės ir šaliai kviečiami dalyvauti.

Dail. Elena Urbaitytė ir trys amerikietės dailininkės dalyvauja Women in the Arts galerijos parodoj. Paroda vyksta nuo gegužės 22 iki birželio 26. Galerijos adresas: 435 Broome Street (East of Broadway) Manhattane. Galerija lankoma trečiadienį, ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį nuo 2 iki 5 v. popiet.

Tautos Fondo suvažiavimas šaukiamas gegužės 29-30 Kultūros Židinyje. Suvažiavimas prasideda šeštadienį 5 v.v. Viso bus trys posėdžiai. Bus renkama tarryba, padaryti apžvalginiai pranešimai.

Neramios Dienos, J. Matulionio prisiminimai, 576 psl. su kietais viršeliais, labai patraukliai išleista Toronte, Kanadoj. Su persiuntimu 16 dol. Gaunama Darbininko spaudos kioske 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

Maironio lituanistinės mokyklos metinis balius bus šį šeštadienį, gegužės 15, Kultūros Židiny. Pradžią 8 v.v. Dainuoja Louise Senken. Bus duodama Vytauto Belecko paruošta šilta vakarienė, šokiams gros garsus Radionovo orkestras iš Hartfordo.

Akademiniis balius, rengiamas penktosios Baltijos studijų konferencijos proga, bus gegužės 22, šeštadienį, armėnų salėje, Manhattane. Rengia baltų komitetas konferencijai paremti.

Vytautas ir Irena Alksniniai, Flushing, N.Y., paaugojo 15 dol. Kultūros Židiniui a.a. Gedimui Šimukoniui atminti. Tėviliam ir artimiesiems reiškiamame nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką aciu.

Jurgis ir Jūratė Augiai, No. Arlington, N.J., Velykų švenčių proga paaugojo 100 dol. Kultūros Židinio išlaikymui. Nuoširdus aciu.

Tėv. Tomas Žiūraitis, OP, ketletą dienų svečiavosi pranciškonų vienuolyne ir dalyvavo meno šventėj. Iš čia išvyko atgal į Washingtoną.

Vinco Kudirkos lituanistinė mokykla Elizabeth, N.J., gegužės 23 rengia mokslo metų užbaigtuves — pikniką Lithuanian Liberty Park, Mitchell Ave., Linden, N.J. Po trumpos moksleivių programos įvyks linksmas piknikas. Kviečiami visi dalyvauti ir paremti mokyklą. Pradžią 2 v. popiet.

Batuno metinis susirinkimas bus birželio 5. Balandžio 21 įvykęs susirinkimas Klivečų bute buvo ne viso Batuno susirinkimas, o tik lietuviškosios sekcijos.

VLADĄ BALTRUŠAITĮ PRISIMINUS

Tada Baltrušaitių kieme taip puikiai žydėjo gražuolė mimozas, ir vasaros šeštadienio popietė buvo saulėta ir šviesi. Atrodė, jog visas pasaulis skęsta spinduliuose ir tos puošniosios mimozos žieduose.

Tai buvo 1966 metų vasarą. New Yorko vyrų choro valdybos posėdis vyko Baltrušaitių namuose Richmond Hill. Kaip visada, Vladas buvo gerai nusiteikęs, šviesus, draugiškas, mielas. Kaip visada, gyvenęs lietuviškosios dainos grožiu ir susirūpinęs jos reikalais.

Prisimenu savo pirmąją repetitiją vos tik naujai suorganizuotame vyrų chore, kurio organizatoriumi, steigėju ir dirigentu buvo Vladas Baltrušaitis. Ta repetitija buvo kažkas nauja, ir dvi valandos prabėgo nepastebimai. Dirigento dėmesys choristams, nuoširdumas, šiluma ir meilė dainai, — atrodė, jog čia susirinkę vienos šeimos nariai.

Prisimenu pirmąjį choro koncertą, kuris tada puikiai pavyko ir buvo pradėtas punktualiai. Po šio koncerto choro valdyba repetitijos metu įteikė dirigentui mažą piniginę dovaną. Ta-

RENGIAMA 8-TOJI DAILĖS PARODA

LB apygardos valdyba posėdžiavo gegužės 5 Kultūros Židiny ir nutarė rengti aštuntąją dailės parodą. Parengiamieji darbai pradėti dabar. Valdyba sudarė specialų parodai rengti komitetą. Iš pačios valdybos į tą komitetą įeina Aleksandras Vakselis ir Česlovas Janušas. Kiti trys kviesti nariai yra: dr. Jonas Lenkaitis, Jonas Rūtenis ir Paulius Jurkus.

Šiomet parodą pradedama rengti kur kas anksčiau. Dar prieš vasaros atostogas norima suplanuoti visus darbus, rudenį pradėti pilnu tempu ruošti parodai. Paroda, kaip ir kitos septynios, bus vasario mėnesio gale. Ji rengiama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti.

Tarporganizacinio bendravimo tema bus nagrinėjama LB Woodhaveno apylinkės metiniame susirinkime gegužės 21, penktadienį, 7 val. vak. Kultūros Židiny. Bus bandoma rasti išeitį, kaip įvairios organizacijos galėtų bendrauti koordinuotą veiklą. Laukiama, kad visi atvyktų su pasiūlymais ir gyvai įsijungtų į svarstybas.

Artričio liga gali paliesti visus, bet ypač kankina asmenis tarp 20 ir 50 metų. The Arthritis Foundation nori visiems padėti. Gegužės mėnuo yra paskelbtas artričio mėnesiu ir rūpinamasi kuo plačiau paskleisti iš šios ligos gelbėjimosi priemonės. Visi, prisijungę savo adresą, gali nemokamai gauti brošiūrą "Rheumatoid Arthritis — A Handbook for Patients". Kreiptis adresu: New York Arthritis Foundation, 221 Park Avenue South, New York, N.Y. 10003. Tel. 212 677-5790.

čiau dirigentas grąžino ją ir sujaudintas pasakė: "Mano brangūs dainos broliai, jūs dainuojate su manim. Ar kas nors atlygina jums už jūsų laiką?"

Aš vėl prisimenu Vladą, kada jis, palikdamas New Yorką, prašė savo dainininkus: "Neišsiskirstykite, dainuokite ir toliau. Juk nieko nėra lengvesnio, kaip išsiskirstyti, subyrėti." Choras paklausė, susirado naują dirigentą ir neišsiskirstė.

Prisimenu jį iš susitikimo bent keliis kartus Chicagoj, prisimenu jo tokių sodrų ir galingą balsą, drebinantį bažnyčios skliautus. Ar jis buvo patenkintas, palikęs New Yorką, nežinau. Galui tik pacituoti ištrauką iš sveikinimo savo buvusiam chorui: "Niekas taip nesigailiu, kaip jus palikęs pačioj kūdikystėje. Pakaitalo dar vis neprisi-verčiu ieškoti, o gal ir nesurasčiau, nes meilė jums buvo didelė ir stipri."

Deja, jau metai, kaip Vladas, palikęs šią ašarų pakalnę, iškelia amžinybėn. Jau metai, kaip nutilo jo daina ir dirigento lazdelė išskrito iš rankų. Tačiau jo meilė dainai ir tai dirigento lazdelė tebešviečia visiems, mylintiems lietuvišką dainą, tebešviečia visiems jo buvusiems choristams, jo draugam ir visiems, turėjusiems progos pažinti jo asmenį.

Mišios už a.a. Vlado sielą bus aukojamos Kultūros Židinyje gegužės 16, sekmadienį, 12 val. Mišias užprašė Perkūno vyrų choras. Prisiminkime mes jį savo maldose.

St. Vaškys

Jauna lietuviška profesionalų šeima, gyvenanti Greenwich, Conn., ieško moters prižiūrėti vaiką pradėdant lapkričio mėnesiu. Tel. 827-1351 arba rašyti Darbininko adm., 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Woodhavene parduodamas dviejų šeimų mūrinis namas su įrengtu rūsiu ir garažu. Namas yra 12 metų, su visais patogumais ir erdviais kambariais. Tel. 296-0564 ar 296-3809.

Ridgewoode išnuomojami du erdvūs kambariai su baldais prie gero susisiekiimo. Tel. 497-5748.

Skaitomas galerijos atidarymo aktas. Garbės prezidiume iš k. Tėv. P. Baltakis, OFM, K. Yakutis, A. Vytuvis, kun. L. Budreckas, Liet. gen. konsulas A. Simutis, A. Vakselis, G. Čapkauskienė, M. Galdikienė, V. Vizgirda, prel. P. Juras, P.A., A. Kepalaitė, sesuo Margarita, A. Vaičiulaitis, Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas skaito aktą, Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, Tėv. L. Andriekus, OFM, H. Kačinskas, M. Šalinskienė, P. Jurkus. Scenoje dar buvo pakviesta Danguolė Sadūnaitė. Ji stovi už Tėv. J. Gailiūšio. Nuotr. P. Bivainio

MENO ŠVENTĖ NEW YORKE

(atkelta iš 1 psl.)

vyresnioji, LB New Yorko apygardos pirmininkas A. Vakselis, dailininkų atstovas V. Vizgirda, šios meno šventės programos dalyviai — poetė Danguolė Sadūnaitė, rašytojas Antanas Vaičiulaitis, poetas Leonardas Andriekus, pianistė Aldona Kepalaitė, solistė Gina Čapkauskienė, solistas Kazys Jakutis, daug prisidėjęs prie K. Židinio, organizavęs fortepijono išsigijimą, muzikų atstovas kun. L. Budreckas, dramos aktorius Henrikas Kačinskas, architektas Antanas Vytuvis, suprojektavęs Židinį ir galeriją, Marytė Šalinskienė viena iš didžiausių K. Židinio rėmėjų, Kultūros Židinio administratorius Tėv. Paulius Baltakis, OFM, pranciškonų spaustuvės vedėjas Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM.

Viso scenoj buvo pakviesta 19 žmonių.

Atidarymo aktas

Tada pranciškonų provincijolas Tėv. J. Gailiūsis, OFM, perskaitė galerijos atidarymo aktą. Akte sakoma:

"Atidarydami prie Brooklyno Kultūros Židinio šią galeriją, trokštame, kad ji išviliojį gyvenančiam lietuviui, ypač jaunajai kartai, atskleistų mūsų kultūrinis lobius, stiprintų jų tautinę sąmonę ir žadintų pasididžiavimą savo lietuviškąja kilme.

Galerijos steigėjų tvirtas noras ir siekimas, kad ji plėstųsi skaičiumi, augtų talentais, o Lietuvai atgavus laisvę, būtų perkelta į gimtąjį mūsų kraštą."

Aktą pasirašo — provincijolas Tėv. J. Gailiūsis, dail. V. Vizgirda; Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, K.Ž. administratorius Tėv. Paulius Baltakis, OFM, kompozitorius Julius Gaidelis, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Lietuvių Rašytojų draugijos pirmininkas.

Sveikina konsulas

Šia iškilminga proga sveikinimo žodį tarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Ji prisiminė lietuvių kūrėją, jo rezistenciją, jo patriotizmą, prisiminė dail. Žilių, kuris neseniai pasitraukė iš Lietuvos, negalėda-

mas pakęsti spaudos ir sunkių kūrybos sąlygų. Linkėjo galerijai augti, tvirtėti ir plėstis.

M. Galdikienės plytelė

Žodelį tarė ir Magdalena Galdikienė, pasidžiaugdama, kad čia atidaroma jos vyro vardo galerija. Prisiminė, kaip pranciškonai visą laiką globojo ir rėmė velionį jos vyrą, džiaugėsi jų pastangomis globoti lietuviškąją meną ir kultūrą. Kad ši galerija augtų ir išsilaikytų, pridėjo ir savo "plytelę" — įteikė voką su stambesne auka.

Galerijos atidarymo iškilmės baigtos Lietuvos himnu.

Literatūrinė popietė

Po trumputės pertraukos persiorganizuota literatūrinei popietei.

Danguolė Sadūnaitė, poetė, atvykusi iš Putnamo, Conn., pirmoji skaitė savo eiles. Eilės modernios, kartais priminė lyg pasakojimą. Čia kalbėjo apie savo tėviškę, keliavo prisiminimuose po miestelius, po gimtųjų namus ir pasakojo apie motiną. Kultūros Židinyje ji lankėsi pirmą kartą.

Antanas Vaičiulaitis paskaitė novelę — Mamos sūris. Jis mėgsta humorą, mėgsta juokauti. Skaitymo pradžioj viską suaktualino, kad tai esanti istorija, kurią papasakojo Čižauskinė, gyvenusi Richmond Hill.

Savo novelėj jis vaizdavo berniuką Juozuką, kuris naktį saugojo prie ežero patiestus audeklus ir su savo draugu suvalgė sodo obelyje pakabintą sūrį. Rytmetį mama jį norėjo pavaišinti sūriu, ir čia viskas paaiškėjo, ką padarė vaikai.

Novelė su lengvu žaismingu humoru, labai vaizdinga ir sodri. Ji dar niekur nespausdinta. Bus įdėta į trečią laidą "Vakaras sargo nemelų".

Šios dalies pabaigai Tėv. Leonardas Andriekus paskaitė — trilogiją apie Kristų. Prie jų buvo eilės apie gintaro kaspiną, kuriame yra uždarytas vabzdys.

Perkerpamas kaspinas

Pertraukos metu susirinko garbės svečiai į galeriją. Čia centrinės durys buvo plačiai atvertos, ištiesti tautinių spalvų kaspinai. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis perkirpo kaspiną ir pasirašė į svečių knygą. Atėjusi publika turėjo progos ap-

žiūrėti galeriją. Visos šios ceremonijos buvo nufotografuotos ir nufilmuotos.

Koncertinė dalis

Po pertraukos, visiems grįžus iš galerijos, prasidėjo paskutinė šios meno šventės dalis — koncertas.

Solistė Gina Čapkauskienė padainavo šias dainas: Oi nėra niekur — liaudies daina — K. V. Banaičio, Močiutės dvarely — liaudies daina — V. Klovos, Prapuoliau, matušė — liaudies daina — M.K. Ciurlionio, Už balto stalo sėdėjau — liaudies daina — K.V. Banaičio, Dainos, muzika ir gėlės — O. Metrikienės, žodžiai P. Lemberio; Jaunystė — G. Gudauskienės, žodžiai J. Aisčio; Tyra meilė — E. Laumenskienės, žodžiai A. Sidabraitės; Benamių daina — S. Sodeikos, žodžiai B. Brazdžionio, Mergaitė — J. Stankūno, Žodžiai Maironio, Klajūnui — S. Gailevičiaus, žodžiai B. Brazdžionio, Su tavim — J. Gaidelio, žodžiai L. Andriekaus. Bisui padainavo Lakštingalos giesmė — V. Kuprevičiaus, žodžiai P. Babicko.

Akomponavo Aldona Kepalaitė.

Gina Čapkauskienė dainavo puikiai ir laisvai. Malonu pastebėti, kad ji nuolat auga ir stiprėja, gilina savo interpretaciją. Pradėjusi liaudies dainomis, ten rado labai gražių spalvų, niuansų, dainom suteikdama daug grožio. Kai kuriuose kūriniuose irgi buvo daug sunkių vietų, traliavimų, bet ji visur buvo laisva ir žaisminga.

Publika šiltai ją priėmė ir daug plojo. Visos šios programos moterys apdovanotos gėlėmis. Po koncerto žemutinėj salėj buvo kavutė ir vaisės. Atskiros vaisės surengtos programos dalyviams ir svečiams. Ten svečių buvo apie 50.

Buvo dar progos ir galeriją apžiūrėti. Meno šventei buvo išleista programa su programos dalyvių nuotraukomis ir dedikacijos aktu.

-0-

Gegužės 8 Chicagoj vyko trijų lietuviškų operų premjera, o gegužės 9 atidaryta New Yorke lietuvių dailininkų galerija. Ar tai nerodo lietuvių kūrybingumo ir jų organizacinių gabumų? Drauge tai rodo ir didelę meilę savai kultūrai ir menui. (p.j.)

PENKTOSIOS PABALTIOJ STUDIJŲ KONFERENCIJOS PROGA RENGIAMAS PABALTIEČIŲ

AKADEMINIS BALIUS

gegužės 22 d., 7:30 v.v.
armėnų salėje, 34 St. ir 2nd Ave., Mahhattane.

Gros Alex Perry orkestras.

Šilta vakarienė. Gėrimai.

20 dol. asmeniui, užsisakant iki gegužės 12,
po gegužės 12 — 25 dol. asmeniui.

Užsisakyti pas Evaldą Remežą — (212) 740-1526
pas dr. Vytautą Vygantą (516) 466-3031

Rengia pabaltiečių komitetas konferencijai paremti

LB WOODHAVENO APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

šaukiamas gegužės 21, penktadienį, 7 val. vak. Kultūros Židiny

Pirmas darbotvarkės punktas—ŽVILGSNIS Į TARPORGANIZACINĮ BENDRAVIMĄ, be kurio dažnai nukentia mūsų bendrieji reiginiai-minėjimai, o tuo pat ir paskirų organizacijų veikla.

Visi Woodhaveno apylinkės lietuviai ir svečiai iš kitų apylinkių yra prašomi atsinešti konkrečių šiuo reikalu siūlymų ir gyvai įsijungti į svarstybas.

Kiti darbotvarkės punktai yra: apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, pusė valdybos narių ir kontrolės komisijos rinkimai ir kita.

Po susirinkimo — kavutė, baras ir pasilinksminimas, grojant lietuviškai muzikai. Visus kviečiame — visų laukiame!

APYLINKĖS VALDYBA